

Letnaki vsaki dan...
 6 mesecev L. 22, —
 1 leto L. 40, —
 2 leta L. 75, —
 3 leta L. 110, —
 4 leta L. 145, —
 5 let L. 180, —
 6 let L. 215, —
 7 let L. 250, —
 8 let L. 285, —
 9 let L. 320, —
 10 let L. 355, —
 11 let L. 390, —
 12 let L. 425, —
 13 let L. 460, —
 14 let L. 495, —
 15 let L. 530, —
 16 let L. 565, —
 17 let L. 600, —
 18 let L. 635, —
 19 let L. 670, —
 20 let L. 705, —
 21 let L. 740, —
 22 let L. 775, —
 23 let L. 810, —
 24 let L. 845, —
 25 let L. 880, —
 26 let L. 915, —
 27 let L. 950, —
 28 let L. 985, —
 29 let L. 1020, —
 30 let L. 1055, —
 31 let L. 1090, —
 32 let L. 1125, —
 33 let L. 1160, —
 34 let L. 1195, —
 35 let L. 1230, —
 36 let L. 1265, —
 37 let L. 1300, —
 38 let L. 1335, —
 39 let L. 1370, —
 40 let L. 1405, —
 41 let L. 1440, —
 42 let L. 1475, —
 43 let L. 1510, —
 44 let L. 1545, —
 45 let L. 1580, —
 46 let L. 1615, —
 47 let L. 1650, —
 48 let L. 1685, —
 49 let L. 1720, —
 50 let L. 1755, —
 51 let L. 1790, —
 52 let L. 1825, —
 53 let L. 1860, —
 54 let L. 1895, —
 55 let L. 1930, —
 56 let L. 1965, —
 57 let L. 2000, —
 58 let L. 2035, —
 59 let L. 2070, —
 60 let L. 2105, —
 61 let L. 2140, —
 62 let L. 2175, —
 63 let L. 2210, —
 64 let L. 2245, —
 65 let L. 2280, —
 66 let L. 2315, —
 67 let L. 2350, —
 68 let L. 2385, —
 69 let L. 2420, —
 70 let L. 2455, —
 71 let L. 2490, —
 72 let L. 2525, —
 73 let L. 2560, —
 74 let L. 2595, —
 75 let L. 2630, —
 76 let L. 2665, —
 77 let L. 2700, —
 78 let L. 2735, —
 79 let L. 2770, —
 80 let L. 2805, —
 81 let L. 2840, —
 82 let L. 2875, —
 83 let L. 2910, —
 84 let L. 2945, —
 85 let L. 2980, —
 86 let L. 3015, —
 87 let L. 3050, —
 88 let L. 3085, —
 89 let L. 3120, —
 90 let L. 3155, —
 91 let L. 3190, —
 92 let L. 3225, —
 93 let L. 3260, —
 94 let L. 3295, —
 95 let L. 3330, —
 96 let L. 3365, —
 97 let L. 3400, —
 98 let L. 3435, —
 99 let L. 3470, —
 100 let L. 3505, —

Austrija in ideja priključitve k Nemčiji

Dunaj, 7. julija 1927.

Znano je, da bi Nemčija smatrala zadnjo vojno za dobljeno, če bi se ji v nadomestilo zgub na drugih krajih nemškega ozemlja priključila Avstrija. In nihče ne prikriva več v Nemčiji, da je eden izmed glavnih povzročiteljev nemške zunanje politike usmerjen v to stran. Splošno s tem znanjem v Nemčiji gre podobno gibanje v Avstriji. Zadržanje te poslednje je še posebno važno, kajti le če bi se poseben gibanje za priključitev Avstrije k Nemčiji, ki ima Nemčija močno realno podlago za odločnejši nastop za doseg tega cilja. Kot znano, pa bi morala izsiliti Nemčija najprej spremembo versailleske mirovne pogodbe, če naj bi se uresničil ta načrt, kajti tam je izrecno rečeno, da ima tvoriti Avstrija samostojno, od Nemčije popolnoma neodvisno državo. Vsaka sprememba v tem delu Evrope bi zanimala toj neposredno tudi vse bivše sovražnike Nemčije in Avstrije, predvsem pa Francijo in Italijo, dalje Čehoslovaško in Poljsko in tudi Jugoslavijo. Vse te države pa stojijo do sedaj na odločno odklanjajočem stališču, tako da bi utegnili izvesti vsak poskus Nemčije ali Avstrije, da bi izvedli priključitev, njih oborožen nastop, da preprečijo združitve, s katero bi se Nemčija ojačala za 7-8 milijonov prebivalcev.

Tako stoji to vprašanje za mednarodnega vidika. A kakšno je razpoloženje v Avstriji sami? Tudi v tem pogledu prihajata v poštev predvsem krščansko-socialna in socialno-demokratska stranka kot glavni predstavnici avstrijske ljudske volje. Kar se tiče prvoimenovalne stranke, je znano, da je bila vedno nasprotna priključitvi k Nemčiji, kakršna je danes. Po začetnih volitvah, ki so se vršile v aprilu, se je mislilo, da se bo izvršil pri krščanskih socialcih važen preokret v prid priključitvi (Nemci jo imenujejo »Anschluss«). Toda to pričakovanje se ni uresničilo in uvodni članek lista »Reichspost« od 3. t. m. jasno dokazuje, da je ta stranka slej ko prej proti »anšlusu«. Iz omenjenega uvodnika je razvidno, da bi bili avstrijski krščanski socialci za priključitev le tedaj, ko bi se v Nemčiji zmožila nadvlada Prusije, t. j. če bi Nemčija opustila weimarsko centralistično ustavo ter se povrnila k federalistični uredbi. Samo k taki Nemčiji da bi bila Avstrija voljna se priključiti kot ravnopravna članica zveze držav.

Razvoj priključitve v Nemčiji pa jasno kaže, da se gre tam po poti k enotni državi, za katero nimajo avstrijski krščanski socialci nikakih simpatij. Radi tega simpatizirajo bolj z bavarškimi federalisti in z idejo ustanovitve južno-nemškega katoliškega bloka proti Prusiji. Razume se, da gledajo v Nemčiji z velikim nezanimanjem na to stališče krščanskih socialcev, kajti tozadevna propaganda bi utegnila postati naravnost nevarna za celotnost nemške države ali bi vsaj znala izzvati resne notranje borbe.

Če se ni izvršil pri krščanskih socialcih pričakovani preokret po zadnjih volitvah, se je pa izvršil pri socialnih demokratih nekak preobrat, ki je prišel popolnoma nepričakovano. Avstrijski socialni demokrati so bili takoj po vojni najodločnejši zagovorniki priključitve. V juljski številki revije »Der Kampf« pa piše sam voditelj te stranke dr. Bauer, da je tudi avstrijska socialna demokracija proti priključitvi, ki naj bi se izvršila v sedanjih razmerah, v katerih se nahaja Nemčija in tudi gibanje za priključitev samo.

Dr. Bauer naglašja, da je prešlo to gibanje sedaj v meščanske roke in meščanstvo špekulira, da bo s priključitvijo ojačalo svoj položaj na škodo pravice, ki si jih je priborilo avstrijsko delavstvo po prevratu. To razmišljanje avstrijske buržoazije ali socialno-demokracije k nekoliko kritičnemu stališču napram vprašanju »anšlusa«. Stranka je slej ko prej načelno

za priključitev Avstrije k Nemčiji, toda ona se dobro zaveda, da je priključitev izvedljiva samo s veliko splošno-evropsko socialno revolucijo, ki mora zrušiti francosko buržoazijo in povzročiti spremembo režima po drugih državah. Še le ko se s pomočjo revolucionarnega gibanja rodi nova Nemčija, se bo mogla ustanoviti tudi ideja priključitve. To pa ne bo več sedanja Hindenburgova Nemčija, h kateri avstrijski socialni demokrati ne marajo pristopiti.

Obe veliki avstrijski stranki, ki predstavljata nad 90% volilcev, sta torej — vsaka radi svojih posebnih razlogov — enako proti priključitvi k Nemčiji. Le če bi Nemčija postala federalistična, bi utegnile narasti pri krščanskih socialcih simpatije za to idejo. Toda tem večji bi bil odpor pri socialnih demokratih. Na drugi strani pa bi bili ti poslednji za takojšnji »anšlus«, če bi prevladovala v Nemčiji stranke leve. Toda v tem slučaju pa bi zopet bil tem večji odpor na strani krščanskih socialcev.

Na ta način potiskata obe najmočnejši avstrijski stranki sam vprašanje v ozadje in z dnevnega reda. Ker je gotovo, da se bodo sile imenovanih strank nahajale tudi v bodoče v nekaki ravnoteži, bo njun antagonizem stalno lajšal požaj evropske diplomacije, ker bo pač vedno onemogočal vsako resnejšo akcijo za priključitev k Nemčiji.

Načelnik vlade

o dolžnostih proizvodnih krogov

RIM, 9. (Izv.) Davi je sprejel načelnik vlade v palači Viminale voditelje fašistovske industrijske konfederacije. Voditelje sta spremljala državni podtajnik v ministrstvu za korporacije on. Bottai in generalni tajnik fašistovske stranke on. Turati. Predsednik konfederacije on. Benni je predal predsedniku vlade pozdrave in vdanostne izjave industrijcev, ki so na svojem včeršnjem sestanku vnovič potrdili svojo odločno voljo prispevati z vsemi svojimi močmi k zmagovalnem izidu gospodarske bitke.

Načelnik vlade se je zahvalil za izročene mu pozdrave ter je izjavil, da popolnoma odobrava smernice, ki jih je začel včeraj industrijcem predsednik njihove konfederacije. Vlada pričakuje, da bodo industrijci s fašistovsko disciplino sledili tem smernicam na celi črti. Proizvajalci imajo danes v stabilnosti valute zanesljivo podlago za vse svoje načrte in delo. Kvota 90 odst. trdna in neomajna. O tej točki vlada ne dopušča nikakih razprav in nikakih dvomov.

Če promatrano industrijo z enotnega vidika produktivnih sil države, se ji prav nič ni treba bati tega zaključka: Med raznimi podjetji pride do selekcije. Toda v sedanjem trenutku svetovne krize bo zelo dobrodelno vplivalo, če se izvrši v italijanski proizvodnji proces njene okrepitev in njene spopolnitve, in še bolj ona revizija, ki je bila in je tako nujno potrebna po viharji vojni in povojni dobi.

Glavno vprašanje obstoja v znižanju proizvodnih stroškov. Vlada bo, kakor je bilo že napovedano, prispevala s svojim delom, kajti davčne olajšave bodo znane. Poleg teh pa so od prometnega ministra že določena znižanja železniških in poštinskih tarif in ravno tako so bila že premetena vprašanja o pristaniških stroških.

Vlada in režim zahtevata sedaj, da tudi proizvodni krogi izpolnijo svojo dolžnost, kar bo gotovo tudi storili.

Vojak, ki se je izgubil, kar se je bal žene

RIM, 9. (Izv.) V poslednjem letu svetovne vojne je bilo proglašeno o vojaku Antonu Polu iz Vittorija Veneta, da je pogrešan. To je bilo sporočeno tudi njegovi družini. Pred nekaj tedni pa je zvedela njegova žena, da se nahaja njen »v vojni izgubljeni« mož zdrav in čil v Rimu, kar je tudi naznanila policiji. Policiji ni bilo prav nič težko iztakniti »izgubljenega vojaka«, ki je izjavil, da se je dal proglasiti za izgubljenega, ker se ni hotel povrtni k svoji ženi.

Pokrajinski tajniki iz Julijske Krajine

predložil on. Mussoliniju spomenice

RIM, 9. (Izv.) Po svojem običajnem sprejemu pri predsedniku vlade je generalni tajnik fašistovske stranke on. Turati davi predstavil on. Mussoliniju pokrajinske tajnike fašistovske stranke v Julijski Krajini, in sicer tržaškega pokrajinskega tajnika inženirja Cobola, reškega pokrajinskega tajnika Host-Venturija, zadrskega pokrajinskega tajnika Mandela, pulškega pokrajinskega tajnika on. Mraha in goriskega pokrajinskega tajnika inženirja Cacceseja.

On. Turati je pojasnil načelniku vlade vzroke, ki so privedli stranko do tega, da je izdala za vse vzhodne obmejne pokrajine enoten delovni načrt glede najvažnejših političnih in gospodarskih vprašanj Julijske Krajine. On. Mussolini je odobril stične iniciative in se je informiral o položaju v posameznih pokrajinah, posebej se so ga zanimala vprašanja o šolstvu, mladinskih organizacijah in udrugi »Dopolavoro«.

Ob zaključku razgovora je izjavil, da bo pozorno proučil spomenice, ki so mu jih predložili pokrajinski tajniki, nakar bo izdal primarne odredbe.

Odbor za žitno bitko

Sklepi včerajšnje seje

RIM, 9. (Izv.) Danes se je sestel pod predsedstvom ministra za narodno gospodarstvo on. Belluzza stalni odbor za žitno bitko. Odbor je razpravljal in odobril načrt o delovanju pokrajinskih žitnih komisij v poslovnem letu 1927-1928. ter je predlagal vladi nakazilo fondov za izvršitev dotičnih programov.

Nato se je odbor bavil z nadaljnjim razvojem programa o preizkuševanju žita ter je odobril v glavnem financiranje raznih preizkušenj. Vrh tega je sklenil odbor ustanoviti nove stanice za mehanično selekcijo žitnega semena poleg že do sedaj v Italiji obstoječih 900 stanic. Odbor se spet sestane v drugi polovici meseca avgusta.

Predpisi za izpite

Okrožnica naučnega ministrstva

RIM, 9. (Izv.) Naučno ministrstvo je razposlalo šolskim skrbnikom okrožnico, v kateri odreja, da se njena vsebina sporoči predsednikom izpitnih komisij. V okrožnici opominja ministrstvo, da so bili s kraljevim dekretom z dne 23. maja 1924. ukinjeni časovni roki za trajanje ustremljenih izpitov. Zato je dana komisijam največja svoboda, da postopajo, kakor se jim zdi primerno. Vsekakor bo dobro, če ne določijo že vnaprej trajanje izpitov za vsakega kandidata posebej, ker je treba računati od slučaja do slučaja z možnostjo, da se izpiti, bodisi skrajšajo bodisi podaljšajo, in ker je treba upoštevati izid pisanih izpitov in še druge okolnosti.

Vojno brodogradje pred Ostijo

Slavnosti odločene radi viharne morja

RIM, 9. (Izv.) Včeraj zjutraj je prispela vojna mornarica, broječa 72 vojnih edinic pred Ostijo. Radi viharne morja, ki ji ni dopuščalo približati se obali, so se morali omejiti zastopniki rimskega mesta, ki so hoteli izročiti mornarici pozdrave prestolice, na izmenjavo pozdravov z brega. Tudi tekom današnjega dne je bilo morje tako razburkano, da ni bilo mogoče nikako približanje k vojni ladjam. Zato so bile vse slavnosti odložene do prihodnjega tedna. Poveljstvo vojne mornarice je dovolilo občinstvu, da si ogleda vojne ladje, toda doslej ni mogel sprito velikega valovlja še nihče izkoristiti tega dovoljenja.

Šest milijonov lir za javna dela v Zadru

RIM, 9. (Izv.) Današnja »Gazzetta Ufficiale« prinosa kraljevi dekret z dne 23. junija 1927., glasom katerega se odobrijo izdatki v znesku šest milijonov lir za izvršitev raznih javnih del v Zadru in zadrski pokrajini.

Matji bivšega finančnega ministra umrla

VERONA, 9. Včeraj je umrla gospa Carolina Zaniboni, mati on. Alberta De Stefani, bivšega finančnega ministra.

Pet ribičev umorila bomba

BARI, 9. V malem ribiškem čolnu se je včeraj podalo iz Monopolija šest ribičev na morje. Na krovu so imeli več dinamitnih bomb, ki so jih nameravali rabiti pri ribolovu. Iz neznanega vzroka je nastala eksplozija, ki je razgnala čoln na drobne kose. Vseh šest ribičev je bilo težko ranjenih. Pet jih je umrlo, šesti pa se sedaj nahaja na smrtni postelji.

RIM, 9. (Izv.) Danes opoldne je posetil poveljnik vojne mornarice admiral Nicastro načelnika vlade in rimskega gubernatorja.

Ahmed beg Zogu

in bivši vojni minister Van Noli

TIRANA, 8. (Izv.) Listu »Il Giornale d'Italia« poročajo iz Tirane, da je prispel včeraj zjutraj iz Brindisaja polkovnik Kasmir beg Chialfesi, nekdanji vojni minister v vladi mons. Van Noli in odločen nasprotnik sedanjega predsednika republike Ahmeda bega Zogu. Nekdanji vojni minister je po nastopu Ahmeda bega Zogu zapustil Albanijo. Vest o povratku bivšega vojnega ministra so sprejeli albanski politični krogi z velikim zadovoljenjem, ker predstavlja nov korak za notranje pomirjenje Albanije in nov dokaz naklonjenosti, ki jo uživa sedaj Ahmed beg Zogu tudi med svojimi nekdanjimi nasprotniki.

Istemu listu poroča njegov poročevalec iz Drača, da se je predsednik albanske republike dne 8. julija preselil v svojo vilu v Draču, kjer bo ostal čez leto. Vse od odhoda predsednika republike Ahmeda bega Zogu se preseli tudi ves politični center v staro obmorsko mesto, ki bo do septembra prestolica Albanije.

Švobodna cerkva v Solunu

Neosnovane vesti o doseženem sporazumu med Jugoslavijo in Grčijo

BEOGRAD, 9. (Izv.) Tiskovni urad vlade je nočjo izdal sledeči komunikat:

»Poblaščenji smo izjaviti, da so vesti nekaterih grških in francoskih časopisov o doseženem porazumu med grškim zunanjim ministrom Mikalopulosom in jugoslovenskim poslanikom v Parizu dr. Spalajkovićem glede solunske cone in železniške proge Gjevgjelija-Solun popolnoma neosnovane.«

Pred vopostavitvijo diplomatskih odločitev

BEOGRAD, 9. (Izv.) Tekom prihodnjega tedna se pričnejo priprave za vopostavitev diplomatskih odločitev med Jugoslavijo in Albanijo. Tukajšnji politični krogi sadijo, da bo šel v Tirano najprej jugoslovenski konzul v Skadru Živković, jugoslovenski odpravnik poslov pa bo odpotoval šele koncem tedna. K tej govorici se še dodaja, da bo vse osobje jugoslovenskega odpravnika poslov v Tirani izmenjavano.

Vukičević v Ljubljani

LJUBLJANA, 9. (Izv.) Danes ob 13.45 je prispel v Ljubljano ministrski predsednik Velja Vukičević. Načelnik vlade je ob dohodov pri velikem županu. Na obed sta bila povabljena tudi dr. Korošec in dr. Ravnhart. Ob 16. uri se je ministrski predsednik odpeljal z avtomobilom na Bled. Zvečer je bil sprejet od kralja v avdienco.

BEOGRAD, 9. (Izv.) Ker se ministrski predsednik nahaja na Bledu, kjer je bil danes v avdienci, ni bilo v Beogradu političnih dogodkov. Večja živahnost pa se pričakuje jutri, ko se bodo vršili veliki politični shodi po vsej državi.

Kolikor je bilo politikov v Beogradu, so danes skoraj vsi zapustili prestolico. Zvečer sta odpotovala minister dr. Kumanudi in Bitolj, dr. Perić pa v Skopje, tako da se v Beogradu nahajata samo še ministra pravde in za zunanje zadeve.

Geografski akademiki v Sofiji

SOFIJA, 9. (Izv.) Dva profesorja in 22 akademikov-artistov z beograjske univerze so dospeli danes v Sofijo. Na kolidoru so jih pričakovali in srčno sprejeli njihovi tovariši s profesorji s sofijskega vseučilišča.

Egiptovski ministrski predsednik

za sporazum z Anglijo

LONDON, 9. Ministrski predsednik Sarraut paša je nekemu uredniku »Daily Maila« izjavil, da Egipt računata na zvezo z Veliko Britanijo. Ta zveza naj tvori trdno podlago za prijateljske odnose med obema državama. »Egipt ni vzhodna dežela, je dejal Sarraut paša; vsi moji sodežalci gledajo proti zapadu. Vpliv angleške kulture se opazja vedno bolj. Kedič Ismail, oče našega kralja, je vedno pravil: »Moja država ni več Afrika; mi spadamo k Evropi.« Mi hodimo po poti, ki jo je začrtal zapad, pri tem pa se ne izneverjamo svojim nacionalnim tradicijam. Naša vlada skrbi, kolikor je v njeni moči, za blagostanje Egipta. Egipt je skoro izključno poljedelska država in prideluje večinoma bombaž. Vlada pa bo poskrbela, da se bodo začeli gojiti tudi drugi pridelki in da se ustvari podlaga za razmah domače industrije; s tem bo država zadobila solidnejšo podlago. Vse to je potrebno, kajti število prebivalstva narašča z veliko naglico. V zadnjih desetih letih se je pomnožilo za poldrug milijon.«

Strahovito neurje

49 mrtvih in 200 ranjenih

BERLIN, 9. (Izv.) Gorata pokrajina v Erzgebirgu je bila v minuli noči prizadeta od strašnega neurja. Kolikor je do sedaj znano, znaša število žrtv 49 mrtvih in 200 ranjenih.

V vasi Gottliebe je utonilo 9 oseb radi povodnji, v vasi Weesenstein pa 6 oseb. V selu Glas-hüte je bila železniška proga izpodkopana in je bilo pet mrtvih. En vlak je bil blokirán od povodnji, pri čemur je bilo mnogo ranjenih. Tudi v Giesshübelu je utonilo 15 oseb in mnogo hiš je bilo porušeni, oziroma težko poškodovani. Voda hudournikov in rek je preokarila obrežje in ga preplavila za dva metra višje nego v vseh dosedanjih poplavih.

Železniška proga med Altenbergom in med Leubo je bila prerusena. Telefonske in brzojavne žice so pretrgane in proga je tudi v ostalem zelo pokvarjena.

Tudi gorati kraji v Krkonoših so bili težko prizadeti od neurja. Posebno veliko škodo so trpete tri občine. Nekateri mostovi so se porušili. Žito je bilo uničeno. Škoda, povzročena hišam, je ogromna in veliko število živine je utonilo. Nekaj ljudi so usmrtili strele.

Potres na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 9. V Var Boloti, okraj Vezprem, je včeraj par potresnih sunkov povzročilo nekaj materialne škode. Stiten potres so zaznamovali v istem kraju tudi pred štirimi meseci.

Povratak iz Pariza v New-York

PARIZ, 9. Ameriški milijonar Levine, ki je s Chamberlinom preletel Atlantski ocean, se hoče po isti poti povrniti v New-York in sicer iz Pariza. Pridobil je na svojo stran francoskega letalca Drouhina. Preko oceana bosta poletela v letalu »Miss Columbia«, katero je rabil Chamberlin in ga je zgradil inž. Bellanca.

Iz New-Yorka v Rim

NEW-YORK, 9. Ameriški bogataš William Randolph Hearst je prevzel kritje stroškov za polet iz New-Yorka v Rim, ki ga bo izvršil letalec Bertaud v Fokkerju »Old Glory«, ki je nekoliko manjši od Byrdove »Amerike«.

Škol na otoku Rodu

Congregatio de propagande fide v Rimu je sklenila da postane otok Rod v Egejskem morju (s 16 tisoč prebivalci, v italijanski upravi) zopet sedež nadškofa. Zadnji škof je moral l. 1525. zapustiti ta otok, ker so ga bili Turki pregnali. Z njim se je moralo tedaj izseliti tudi pet tisoč katoličanov.

Pijte Kakao de Jong's

BERLITZ-SCHOOL

Trst, Via Fabio Filzi 23 - telef. 44-82
 Pouk in prevodi v vseh jezikih, 606

Slovenske žene!

Pri nakupu perila in manufakturne blaga dajte prednost velikim skladiščem v Trstu, Via Genova št. 21 (prej Campanile) **MARIA ACCERBONI** kjer se služijo slovenske odjemalke že toliko let. Bogati dohodni perila, platna za juhe, perila za gostilne in hotele. Svila (sezljaska novost) po l. 5.50, Brisače, nogavice in druge manufakturne potrebščine. Govori se slovensko.

Tedenski pregled

V zvezi z gospodarsko bitko, ki je sedaj v polnem razmahu, je ministrski svet tekom svojega zadnjega zasedanja izdelal poseben odlok-zakon o najemninah. O tem zakonu smo že podrobno poročali. Zgodilo pa se je v nekaterih mestih, da so hišni posestniki hoteli izbegniti zakonu ter so se trdovratno upirali znižanju najemnin. Vlada je proti takim trdovratnežem sedaj odločno nastopila. Ministrski predsednik je te dni razposlal prefektom naslednjo okrožnico: »Smatram, da je vprašanje hišni posestniki-najemniki rešeno z odlokom-zakonom o najemninah in s poznejšim pravilnikom; ni treba drugega nego uveljaviti zakona. Proti onim, ki bi se mu skušali izogniti, bo V. E. ukrenila kakor predvideva novi zakon o javni varnosti. Ti ukrepi gredo od navadnega opomina do konfinacije za dobo petih let.«

Tako odločnega nastopa si najbrž mnogi niso pričakovali. Pokrajinske komisije so pa že začele postopati v zmislu naj-novejše Musolinijeve okrožnice. V Turinu je tri ugledne in bogate hišne posestnike že doletela kazen: eden je dobil opomina, druga dva pa sta bila obsojena vsak na 2 leti konfinacije.

V petek se je vršilo v Rimu veliko posvetovanje industrijcev iz vseh krajev Italije. Predsednik konfederacije je pozival industrijce, naj premagajo sedanjí težki trenutki in naj prilagodijo cene svojih produktov novi vrednosti lire, da odbijejo napad tujih industrij, ki skušajo izpodrinuti italijanske proizvode z mednarodnih tržišč.

Pred posebnim tribunalom za obrambo države se je v četrtek vršila razprava proti Hektorju Zanuttiniju iz Cedada, obtoženemu soudeležbe pri pripravah za atentat, ki ga je nameraval izvršiti bivši major Zaniboni proti ministrskemu predsedniku, in pri snovanju oborožene vstaje proti državnim oblastem. Zanuttinij je trdil, da je nedolžen, priče pa so izpovedale, da je bil v stikih z Zanibonijem in da mu je tudi preskrbel 10.000 lir, s čimer je hotel bivšemu majorju pomagati pri izvedbi njegovih načrtov. Posebni tribunal je Zanuttinija obsodil na 8 let in dva meseca ječe.

Tudi v Sondriju se je v preteklem tednu vršil proces, ki je vzbudil mnogo zanimanja. Na zatožni klopi so sedeli dva duhovnika in neki tihotapec. Obdolženi so bili, da so bivšemu poplarskemu poslancu Miglioliju pomagali pri begu v Švico. Miglioli se je bil preoblekel v duhovnika in tihotapec ga je v viharji noči prenesel na ramah preko meje. Miglioli je bil obsojen (v kontumaciji) na 4 leta ječe in 16 tisoč lir globe. Ostali obtoženci pa so dobili po 2 leti ječe in 14 tisoč lir globe.

Spor med Jugoslavijo in Albanijo je sedaj poravnán. Beograjska uradna agencija je v nedeljo objavila komunikat, v katerem pravi, da je jugoslovenska vlada odgnala svojo protestno noto v Tirani in da je bil v istem trenutku dragoman Gjurašković izpuščen na svobodo. Incident je s tem likvidiran. Redni diplomatski odnosi med obema državama pa do sedaj še niso bili vzpostavljeni.

Volilni boj v Jugoslaviji je v polnem razmahu. Stranke so večinoma že določile svoje kandidate in sedaj prireajo povsod volilna zbor

do spopada med paščevci in vladnimi radikali, ki so na isti dan in v istem kraju sklicali svoje pristaje na zborovanje. Hudega pa ni bilo, ker je kmalu poseglo vmes orožništvo. Vsekar pa je prišla pri tem spopadu do jasne izraza napetost, ki je vladala v zadnjem času med posameznimi frakcijami v radikalni stranki. Sedaj pa izgleđa, da se bodo radikali vendarle sporazumeli med sabo, kakor se je to že večkrat zgodilo v odločilnih trenutkih. Radikalni prvak Aca Stanojević je imel važen sestanek z ministrskim predsednikom Vukičevićem in po tem sestanku so v vladnih krogih že pričeli govoriti, da se bo sporazum med frakcijami v radikalni stranki lahko dosegel.

Sedanji Poincaréjev kabinet na Francoskem se bori s precejšnjimi težavami. To prihaja do izraza pred vsem v parlamentu, kjer so posamezni ministri večkrat primorani vezati svoje predloge v vprašanjem zaupnice, če hočejo doseči zadostno večino. Očividno se pozicije vlade majoje in po mnemju pariških političnih krogov bi bila že izbruhnila vladna kriza, če bi se stranke ne bale, da izvežejo s tem tudi novo finančno krizo, kajti dobro se zavedajo, da je baš Poincaréjev kabinet v najbolj kritičnem trenutku rešil državo finančnega poloma.

Parlament razpravlja sedaj o volilni reformi. Ko bo zakonski načrt sprejet, bo zbornica odšla na počitnice. Tedaj pa se bo tudi vlada lahko lotila nemoteno drugega dela.

— Za tri tedne se vrši v Ženevi konferenca za omejitve pomorskega oboroževanja. Gre se za izpolnitev washingtonske dogovora iz l. 1922., ki predvideva razne omejitve glede gradnje velikih linijskih vojniških ladij, dočim ne vsebuje nikakih določb glede križark, torpedolovcev, podmorskih čolnov itd. Pobudo za to konferenco je dal ameriški predsednik Coolidge. Poleg Amerike sta poslali svoje zastopnike tudi Anglija in Japonska, države, ki so kot pomorske velevalsti pri tem najbolj prizadete. Skoro nenehna upanja ni, da se bodo te tri države sporazumele; njih pomorski interesi so si preveč v navzkrižju. Združene države grozijo, da bodo začele graditi nove vojne ladje, če razgovori v Ženevi ne bodo privedli do sporazuma. In tako izgleda, da bo sedanja konferenca privedla do še večjega tekmovanja v oboroževanju na morju.

— Turška vlada je sklenila izpremeniti ime Carigada. Bivše mesto sultanov se bo imenovalo Kemali. S tem hočejo počastiti sedanjega predsednika turške republike Mustafa Kemala paša.

S Krasa

Nas Kraševcev ni narava obdarila z obilno rodovitno zemljo, iz katere bi klišo bujno življenje kot v drugih sosednjih krajih. Narava nam je bila prava mačeha v tem oziru. Naša tla ne držijo vode, ki se zbira več sto metrov globoko spodaj pod plastmi apnenca, žgoče solnce pa posuši neusmiljeno hitro zgornje plasti. Prave zemlje je na kameniti površini le malo. Kakor da bi jo burja, ki je vsako leto skozi dolgo dobo pri nas na obisku, znesla proč v druge rodovitnejše kraje. In burja ima tudi prosto pot, kajti ne najde dosti ovir v redkih gozdovih, ki so večinoma le revno grmičevje, rastoče brez dovoljene zemeljske hrane med kamenjem in grizami, katerih imamo tu dosti, celo preveč; izgleda da burja je ni mogla odnesti proč, ker je pač pretežka. In tako je ravno kamen, griza, ki je pri nas na Krasu najbolj viden. Posebno po »gmajnah«, ki so vse prekritane z zidovi, ki tvorijo meje različnim parcelam. Ravno ti zidovi najbolj padejo tuju v oči, kot prvič vidi naše kraje in mu pričajo o izvanredni pridnosti naših prednikov, ki so s tako marljivostjo in požrtvovalnostjo čistili ta revni svet, kolikor se je dalo ter obzidali svoje imetje, kakor da bi bilo Bog zna kaj vredno.

In to je! Kraševci ljubi svojo zemljo, čeravno mu je tako ne-gostoljubna, on ljubi to neusmiljeno žgoče solnce, to divja-jočo burjo, ta trdi kamen, ki se mu stori tolikokrat potiti. Ni je mogel pozabiti med vojno kot begunec v tujini bolj bogati; od narave dosti bolj obdarjeni, in se je vrnil, takoj, ko je mogel, nazaj v prejšnjo revščino.

In vendar je dala tudi njemu narava nekaj. Znano je, da je kliša na peti dosti bolj trda in debela kot na drugih delih telesa, ker mora več prestati, in tako je tudi odpornost našega Kraševca dosti bolj utrjena kot katerih drugih prebivalcev. Trdi kamen, težko življenje vtisne njegovi naravi svoj pečat. Kraševci se upa prestati dosti, njegove življenjske zahteve so razmeroma jako majhne, tako ga je naučilo življenje, in to je dosti.

Tudi Kras občuti bridko sedanje težke čase, tembolj ker revnejši kraji občutijo poslabšano gospodarsko konjunkturo bolj kot bogatejši vendar nimam namena tarnati, ker je tarnanje brezsmiselno. Premišljumoj rajši, kako od pomoči!

Kras se v gospodarskem oziru mora dandanes deliti v gornji del, ki je bil le posredno prizadet od vojnih dogodkov, ter v dolnji, ki je bil po vojni razdelan in tigar prebivalci so morali iti v begunstvo v tujino. Gornji Kras je prišel po vojni kmalu v prejšnje normalne razmere, medtem ko je na spodnjem Krasu trajala obnova porušenih vasi več let in se šele sedaj more reči, da je v glavnem vse dozdano. Na splošno se tudi med časom obnove ni godilo prebivalcem preveč slabo, ker je cela dežela živela od dela in denarja za obnovo, bilo je vedno precej dela, torej dobri dohodki in zboljšana kupovna moč. Denar je takrat cirkuliral, kot da bi bil Kras bogata pokrajina. Služili so vsi izvršno: gostilničarji, trgovci, odvetniki in delavci, ali razume se, da denar za to ni izviral iz normalnih dohodkov dežele, kateri so se takrat zanemarjali, ampak iz vsot, ki so prihajale na en ali drugi način v promet iz vojne odškodnine. Sedaj pa se je v glavnem vse dezidalo, vojne odškodnine so v glavnem tudi izplačane, ta vir dohodkov je torej sedaj usahnil in je potreba radi tega kot prej pred vojno negovati normalne dohodke, katere pač zmore kraska dežela. Naravno je, da so se sedaj dohodki zmanjšali in da morajo marsikateri, ki so se prej preveč razvabili, sedaj skrtiti svoje življenjske zahteve; sploh se je težko živeti v nove razmere. Za od vojnih dogodkov neposredno prizadete kraje je slabo, ker po vojni uničeno drevje, posebno ono koristno drevje, kot sadje, krompir, murve, vinogradi itd., ki je bilo po vojni uničeno, še ni nanovo dorastlo, in tako je ta kraj ob precejšnem vir dohodkov. V nekaterih vaseh, kjer je divjala vojna vihra, se trdi celo, da ne bo moglo radi vojnih poškodb na zemljiških priti nikdar več do predvojnih dohodkov.

Težki časi nas silijo na premišljevanje, kako od pomoči. Tu pač ne more biti dosti beseđenja, kraj, ki je tako reven kot naš Kras, pač ne dopušča velikih kombinacij, nima velikih problemov. Treba bo posnemati naše dede, ki so presegali celi svet v pridnosti, varčnosti, skromnosti. Omenil sem prej, kako so pridno gradili obmejne zidove. Bili so vsi tudi vzorni v izkavanju novih virov dohodkov. Oni so nasadili po gmajnah znani ruj, tigar listje se prodaja za delanje barv, brinje, koprivce, murve. Hoteli so pač izkoristiti ves čas, ki bi jim eventualno preostajal prost od poljskega dela, s kakim drugim opravilom, niso hoteli prav nikoli držati rok križem. Tu jih bo treba posnemati: Štediti bo treba posebno v gostilnah.

Najbolj bo pa treba napenjati možgane, da se najdejo če le mogote, novi viri dohodkov. In tu bi jaz omenil, da se mi zdi, da je ravno ovtjereja po krivici na Krasu zanemarjena. Kraska tla so kakor nalašč ustvarjena za ovtjereja v večjem stilu. Ne bi li lahko vsaka večja vas preživela več sto ovac na svojih »gmajnah«? Vsakdo mi bo takoj pritril, da gotovo; težkoče pa se nahajajo v drugi točki. »Gmajne« so namreč razdeljene med vaštane; na vsakega odpa-de le majhna parcela, na kateri bi se lahko paslo le majhno število ovac. Ker je »gmajna« poleg tega še oddaljena najmanj eno uro od vasi, se posameznikom ne izplača jo izkoristiti za ovtjereja. Izplačalo bi se to, ako bi se vsi posestniki združili v eno uro v zadrugo, ki bi vodila ovtjereja, pri kateri bi bili po letnih zaključkih soudeleženi vsi lastniki »gmajne«. Le napravite si majhen proračun vi vsi, ki tarnate, da vam »gmajna« ne rentira niti toliko, kolikor morate plačati zanj zemljiških davkov. Koliko dohodkov, koliko sira, volne in mesa bi vam

donesla letno ena čreda od rečimo 500 ovac! Ne ustrašite se števila, to število je mogote v marsikateri vasi. Tako bi se marsikje dalo od pomoči najbolj perečemu vprašanju, vprašanju pomanjkanja denarja, katerega ponekod primanjkuje celo za plačila letnih davkov, in moglo bi se zopet tuptam nabirati prihranke pri naših hranilnicah. Mogote bi bilo, treba je samo velike podjetnosti, inic-

jative boljših izmed vas in še nekaj je treba! — Izginiti mora iz naših vasi tista škodoželjnost in zavist, ki vlada v medsebojnem življenju naših kmetov. Petru ne stoji prav, da gre Pavlu dobro in rajši trpi tudi sam, samo da vidi tudi drugega trpeti. To je vedno največja zapreka za skupno gospodarstvo. V nas mora priti prepričanje, da je najbolje, ako nam gre vsem dobro.

DNEVNE VESTI

Delovanje živilske policije

Ob sodelovanju mestnih stražnikov je izvršila občinska živilska policija v tem tednu od 1. do 7. julija sledeče operacije: pregledala je — vrhu stalnega nadziranja trgov — 910 obratov, med njimi 152 pekarnic; izvršila je 178 zaplenb nad živili, ki niso bila dopustna, zasegla je 3 kozarce in čaše, ker niso bili primerni za rabo; vzela je 7 vzorcev raznih stvari za analizo; izvršila je 80 pokušenj mleka, prisodila 8 glob, 9 oseb je naznanila, ker so kršile cenik ali niso imele napisov s cenami, 4 osebe je naznanila preturi, ker se niso držale zdravstvenih predpisov, in 20 oseb radi zdravstvenopolicijskih prestopkov.

Davek na samce

Opozarjajo se vsi prizadeti, da morajo po členu 10. kr. odloka od 13. februarja 1927. št. 124. vsi delodajalci, ki imajo pod sabo samske delavce, do 15. julija predložiti pristojnemu uradu seznam istih in plačati drugo polovico davka, določenega za posameznega delavca na celo leto. Da se olajša plačevanje delodajalcem, se je odredilo, da sprejemajo vplačila razen kr. deželnih blagajnic tudi registrski uradi (izvzemši onih za izredne kolke), v čigar področju se nahajajo delodajalci. Vplačila se pošljejo lahko tudi po poštini nakaznicah, ki se pa morajo nasloviti edino le na pristojne registrske urade. Znesku, ki predstavlja davek na samce, se doda še pritojba, ki se plača pri dvigu nakazane vsote, in vsota za tozadevni kolek. Če pošlje delodajalec plačilo po poštini nakaznici mora istočasno poslati v pristojnem pismu na isti registrski urad dva imenska seznama delavcev po členu 10. in naznaniti vse podrobnosti nakaznice, tako da vedo uradniki, kaj, kateri seznam se ujema z nakazano vsoto.

PRVA PRAVDA RADI DELAVSKIH PLAČ

V Rimu se je vršila v petek predpoldne pred tamkajšnjim delovnim sodiščem prva razprava v zadevi delavskih plač, kjer gre za delovno pogodbo, veljavno za določeno kategorijo po celi državi. Tožbo so vložili potom svojega sindikata delavci čistilnice riza, ker so jim hoteli gospodarji že par mesecev po pogodbi znižati plače, dasi se ni od tedaj dogajalo v splošnem gospodarstvu nič takega, kar bi to opravičevalo.

Po govorih zastopnikov prizadetih strank (nastopil je tudi posl. Rossini) in po brezuspešnih poskusih poravnave je predsednik imenoval kot predpisano, dva izvedenca ter je odredil, da se bo vršila obravnava 14. t. m.

Ta proces je prvi te vrste v državi in se pričakuje zato izid z napetim zanimanjem.

POČITNIŠKA NASELINA DELAVSKIH ZADRUG

Prejeli smo: Poskus za obmorsko počitniško naselbino Delavskih zadrug se je lansk leto izvršno obnesel in zato se je sklenilo, da se število mest za otroke njihov članov zviša letos na 100 na 140 (70 dečkov in 70 deklic v starosti od 7 do 10 let). V ta namen so najele Delavske zadruge vilo v Gračcu na obrežju Dandolo, ki je novejša stavba ter urejena v vsakem oziru v skladu z namenom, ki naj mu služi, in je v njej poskrbljeno za zabavo in nego otrok. Predstojnik naselbine je tudi letošnji prof. Carlo Serini, ki mu pomagata njegova žena učiteljica in učitelj Furlan.

Včeraj predpoldne ob 8. uri je odpotovala s parnikom družba »Itria - Trieste« v Gračcu prva gruča deklic. Potovanje se je izvršilo v popolnem redu in ob 16. uri so se deklice že kopale v morju. Tudi štiri deklice iz Solkana, ki so prišle prepozno v Trst, je prevzel zastopnik D. z. Ogledale so si pod njegovim vodstvom mesto in so po okrepitvi tudi one bile spremljene v Gračcu.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

9. VII. 1927.

Tržaški blagovni trg doživlja sedaj svoje najlepše dneve v sezoni. Količine blaga v dovodu so resnično lepe in istotako je velika živahnost kupelj.

Danes so bile na trgu sledeče cene: Zelenjava: česen L 150 za q; pesa 45-60, korenje 140-160, zelje 70-90, čebula 40-70, fižol novi 100-120 (v stročju), fižol za luščenje 15-200, malancane 200-250, paprika za kuho 250-300, krompir 60-75, grah 140-180, paradizniki 40-80, radič 100-350, špinaca 80-120, buče za kuho 50-120.

Sadje: marelice 200-500, »amobil« 120-200, črnejše (zadnje) 110-240, fige 60-200, jagode male 500-550, jabolka 100-120, bruske 70-350, breskve 100-500, češnje 140, ribes 120, pomaranče 80-90 za rabo. Cene brutto per netto.

Iz urada Pol. dr. Edinost v Trstu

Marija Jereb vd. Krivic-Iđrija: (Na znanje idrijski organizaciji). Likvidacijski odbor ni še v načelu rešil, v kakšni višini naj bi se izplačala vojna pokojnina že upokojenim idrijskim rudarjem. Vsekar smo pozurili.

Jernej Potrobin-Trst: Vam je bila z ministrskim odlokom št. 249.973 v letu 1924. odbita prošnja za vojno pokojnino z ozirom na Vaše ekonomično stanje. Vsekar se bo vzela zadeva ponovno v pretes in rezultat Vam bo neposredno javljen. Če bodo informacije o Vaših ekonomskih prilikah, ki so bile poslale iz Trsta, dokazale, da ste reven, Vam bo pokojnina nakazana, v nasprotnem slučaju pa, Vam bo zopet odbita.

Marija Možina vd. Griglj-Padrič: Vaša zadeva se nahaja še vedno v preiskavi; pričakuje se, da zdravniška komisija iz Trsta vpošlje klinične listine, nanašajoče se na pokojnega vojaka, ki so bile zahtevane že meseca januarja t. l.

Frane Tratik - Čekovnik: (na znanje idrijski org.) Vaša zadeva se nahaja v preiskavi; čaka se, da Vaše županstvo vpošlje prepisane dokumente, kateri so bili večkrat zahtevani in pežurjeni dne 2. junija t. l.

Najbolje bi bilo, da še podaste sami na županstvo, in jih opomnite, naj odgovorijo že enkrat ministrstvu in vpošljejo dokumente.

Ferdinand Makuc - Iđrija: (na znanje idrijski org.) Vaša zadeva se nahaja še vedno v preiskavi. Dokumenti, ki so bili večkrat zahtevani od Vašega županstva, niso bili nikdar vposlani. Potrebno je, da urgirate še enkrat osebno pri županstvu in če potreba zainteresirajte prefekturo o tej zadevi.

Ivan Placar-Lekov: Vašemu sinu je dovoljena skrajšana vojaška služba na šest mesecev.

Ana vd. Penotich-Pedraga: Pridite radi Vaše zadeve v naš urad.

Matija Loez - Podraga: Radi kompetence je uredništvo »Edinosti« predalo Vaš dopis nam. Pišete pa o pokojnini in samskem davku hkratu brez nobenih pojasnil. Kar se samskega davka tiče, ne delajte si iluzij, ker ves trud je zaman; Vaš slučaj ne dela izjeme. Glede vojne pokojnine pa rabimo vse Vaše generalije in pozicijsko številko Vašega akta v Rimu (numero di posizione), katero zveste na županstvu.

Terenc vd. Alberti - Pesek: Akt se nahaja še vedno v preiskavi. Zemljkunji urad je že vposlal zahtevane listine, ne tako dolinsko županstvo. Svetujemo Vam, da osebno poizuite tankaj domovnice in Vne in v nekakšnega soprega in njegov mrtvaški list. Koj na to bo prišlo okončano.

M. G. - T.: V devetdesetih dneh izteče časna podpora v višini 50% plače. Prejel ste do sedaj osem krat po sto lir na račun. Po preteku tega časa se bo obračunala ter izplačala razlika. Seveda bi v tem času moral biti kirurški ozdravljen, ker pa boste deloma ali morda celotno nesposoben za koristno delo, bo zdravniška komisija določila postopek za stalno podporo. Tajništvo.

ŠKODA NA LASTNINI RADI VOJAŠKIH VLEŽ.

Ker je tu doba, ko se vršijo polne vojaške večbe v večjem obsegu, opozarjamo, da je dobila živilska služba dodatna navodila z okrožnico št. 716, ki izpolnjuje prvo (št. 209), kako naj se izogiba vojaška poveljstva poškodovanja nasadov in kultiviranih zemljišč sploh, s zaključkom (točka 11), da se morajo vse škode ugotoviti, konstatirati in likvidirati neposredno po končani večbi. Zato naj naši kmetovalci, v zaščito svojih interesov, takoj naznanijo vojaškim poveljstvom vsako škodo.

Iz tržaškega življenja

Po grozni nesreči v tovarni olja pri Sv. Andreju. — Tudi drugi po-nasrečeno umri

Grozna nesreča, ki se je dogodila predpreteklo noč v tovarni olja pri Sv. Andreju, je imela včeraj svoj žalosten epilog. V prvih jutranjih urah je umrl v mestni bolnišnici tudi delavec Marij Ventruzi, kateremu so vrata kolca, ki so na mestu ubila njegovega tovariša Ernesta Lenassi, prebila lobanjo. Sicer je bila že sama ta poškodba

smrtna, a siromak je podlegel predvsem strasnim opeklinam, ki jih je zadobil po vsem telesu.

Vzroki nesreče niso še dobro znani, kajti tozadevna preiskava ni še zaključena. Zdi se pa, da je pripisovati nesrečo okolšini, da vrata kolca niso bila dovolj trdna zaprta, da bi mogla vzdržati silen pritisk plinov v kotlu.

Peskužen samomor

21-letna Antonija Padovan, stanujoča v ulici Tiziano Vecellio št. 9, je imela že delj časa ljubavno razmerje s 24-letnim tapetnikom Edvardom K., s katerim pa se v zadnjem času ni dobro razumela. Kaj je bilo temu vzrok, ni znano; zaljubljeni so pač čudaki in si radi ponagajajo drug drugemu. Vsekar pa je moralo biti nespornost razumljenje med Padovano in njenim fantom precej ostro, kajti sinoči ko je K. prišel obiskat svojo izvoljenko na njen dom, je prišlo med njima do hudega spora, ki je imel dramatičen epilog. Med prekanjem je mladenka nenadoma pograbila steklenico karbolne kisline ter jo nesla k ustom. Čeprav je fant, ki je na mah uganil njeno nakano, naglo priskočil ter ji iztrgal iz rok usodno steklenico, je mladenka vendarle izpila par požirkov strupa.

O dogodku je bila obveščena rešilna postaja, odkoder je prihitel na lice mesta zdravnik, ki je dal prepeljati Padovano v mestno bolnišnico, kjer so ji izprali želodec. Ta operacija se je sicer posrečila, a kljub temu je stanje mladenke ostalo nevarno. Vendar pa imajo zdravniki upanje, da bo okrevala.

Avtomobil podri otroka

Včeraj opoldne je javni avto, ki ga je vodil 41-letni šofer Fran Contento, stanujoč v ulici Ferriera št. 49, podril v ul. Molino a vento 7-letnega Alberta Masi, stanujočega v hiši št. 19 omenjene ulice; deček je namreč nenadoma prišel iz veže, stekel čez cesto ter tako prišel naravnost pred avtomobil. Ker je šofer naglo zavil v stran in ustavil, jo je neprevidni deček razmeroma zelo poceni izkupil; zadobil je le par hudih prask na levem kolenu. Dobil je potrebno pomoč v mestni bolnišnici, kamor je bil prepeljan z istim avtomobilom.

»Ertalja« iz 100 jajc.

Ko je 50-letno Josipina Gombač, stanujoča v ulici Settefontane št. 13, včeraj popoldne šla po trgu Ospedale, noseč na glavi jehas jajc, je pred trgovino Kozmann neki nereden kolezar zaletel vanjo in jo podril. Pri padcu se Gombačevi ni zgodilo dosti hudega — le na desni nogi se je nekoliko pobila — tem hujše pa so trpela njena jajca v jehasu, katere so se izpremenila v ogromno »ertaljo«; razbilo se je kakih 100 jajc. Nerodni kolezar je po nezgodi — previdno odkuril.

Porečne obravnave

Odvetnik Bologna Ernani zastopa umorjenega kotliarja

Včeraj jutraj je v obravnavi proti Ivanu Zagariji in Colia Nikoli, obtoženima radi umora kotliarja Rutigliano, povzel besedo zastopnik civilne stranke odvetnik Ernani Bologna. Govoril je v glavnem tako-le:

Gospodje porotniki! Prevzel sem zastopstvo civilne stranke le zato, da branim spomin in čast umorjenega, kajti mislilo bi se lahko, da je bil Rutigliano soudeležen plenitve videmske menjalnice. Vprašam pa vas, gospodje porotniki, je li mogel Rutigliano dvomiti o poštenosti svojih tovarišev, ko vemo, da je Zagaria še nezakazan in Savino Gargano, ki je na našo nesrečo izginil, je bil svoječasno karabiner.

Rutigliano ni poznal Colije. To je morda edina resnica, ki je prišla iz ust morilca tekem cele obravnave.

Ne verujemo Zagariji, ki v vsem nekaj skriva, kar bi zanj ne bilo dobro — vemo pa, da je Colia bil tisti, ki je izvršil zločin in Zagaria mu je pomagal.

Zagaria je pa moral spregovoriti besedo o umoru. Pomagal je Coliji, bežal je z njim in molčal. Ako bi Rutigliano ne bil izgovoril njegovega imena, bi Zagaria še celo danes molčal. Okolnosti so ga torej prisilile, da je imenoval morilca.

Ta je Colia. Je li tu resnica? Colia taji. On taji vse — in to je zanj pogubno. Tisto noč je bil doma. Tako trdi z njim le njegova ljubinka. Koliko je pa drugih prič, ki so Colijo videle drugod — v ulici Rigutti, pred barom na trgu Oberdan itd.

Tako obdela govornik snov obravnave do trenutka usodnega strela.

»Kaj se je govorilo med potjo, ne vemo«, pravi govornik, »vemo le besede: »Noi siamo, noi siamo!« (Mi smo, mi smo). Morda je v teh besedah vas resnica skrivnost. Colia je s temi besedami povedal Rutiglianu, da so oni vlomili v videmsko menjalnico.

Rutigliano in Colia se preje nista poznala — zato je bil potreben Zagaria, da spravi Rutigliano na Novo cesto.

Tam strel — ropot bežečih ljudi in krik: »Mama mia, mama mia!« Petdeset korakov opotekanja.

Colia je streljal, kajti, ko je bežal, je držal v eni roki klubek in drugo je tičal na prsih. V njej je

skrival še in kadeče se orožje.

Zločinec, simulator blaznosti — nevaren in brutalen, kakor ga opisujejo psihijatri učenjaki, je dobro pripravil svoj zločin. Ne sme se torej govoriti o nenameranem umoru. Strel je bil oddan v smeri proti srcu in z orožjem, ki je moralo povzročiti smrt. Blazen? Ne — prefrigan, to pač.

Zagaria mu je pomagal, mu je bil potreben. In vi, gospodje porotniki, boste pokazali, da ste razumeli vse in boste obsodili, da zadostite pravici in da daste za-dostojno tuj spominu umorjene-ga, ki je bil žrtev dveh prefriganih zločincev.

V svoji razsodbi boste potrdili moje prepričanje: »Colia je bil general — Zagaria njegov pobočnik!«

Razsodba pade bržkone v torek. Državni pravdnik bo govoril jutri ob 10. uri predpoldne.

TELESNA VZGOJA SPORT

PLAVANJE

Vzpodbujalni plavalni meeting D. K. N. T.

D. K. N. Tommaso naznanja, da se vrši dne 7. avgusta plavalni meeting. Tekmuje se v sledečih disciplinah: prosto plavanje v 50 m, 200 m, 400 m in 1500 m; prsno plavanje 100 m, hrbtno plavanje 100 m, prosto plavanje (dame) 50 m; moška štafeta 4x50 m. — Pravilnik, kraj in uro javimo pravčasno. — D.K.N.T. - sportni odsek.

Igrišče v Rocciu. — Kupa »Naš glas« Semifinale ob 15.30. Prosveta - Concordia, ob 17.30. Obzor - Primorje.

Danes velik sportni dan na gorlomenjenem igrišču. Ceta Prosvete, lanskega prvaka, ki jo že vsi dobro poznamo, bo imela danes za nasprotnika žilavo četo Concordije, katere je uganka za vse čete. Concordia se je prav dobro pripravila za to tekmo ter računa, da je kupa že na pol poti v Skednju. Komu zmaga, bomo videli danes na igrišču. — Primorje je dobilo v zadnjem času več dobrih moči. Videli smo jih igrati v nedeljo s Tommaso. »Tommaso« se ima zahvaliti edinele vratarju, da ni bil poraz velik. Gotovo je, da bodo danes Primorjaši napeli vse svoje moči proti Obzoru, tako da za sedaj še ni mogote predvidevati izida. Zato danes popoldne vsi na igrišče v Rocciu!

S. K. Jadran.

Kakor je že javljeno, odigramo v nedeljo prijateljsko tekmo na našem igrišču v Bazovici ob 17.30. Sodnika preskrbimo mi. — Zarja.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

»LUČ«

se imenuje dramska legenda iz pokristjanjenja Moravanov, ki jo uprizori danes ob 5. popoldne društvo »Mladika« v Gorici. Polovica drame-endejanko je uglasbena. Poleg te male opere pa so na sporedu tudi druge pevske točke. Sodelujeta tenorist G. J. Bratuž in baritonist G. O. Franko.

Trgovsko združenje (skupina javni lokal)

vabi vse tozadevne obrtnike, naj dvignejo pri tajnistvu (Corso Vitt. Em. III. št. 10) vsak dan od 10. do 12. ure licenco, izdano od javne varnosti, obnovljeno za leto 1927.

Odpri lekarne v Gorici

Danes v nedelje dne 10. julija 1927. bodo odpri v Gorici sledeče lekarne: ves dan z nočno službo vse prihodnji teden lekarna Ale-sani, Via Carducci št. 12; do ene ure popoldne pa lekarni Giubich, via Rabata št. 18, in Kürner, Corso Vittorio Em. III. št. 4.

Razne tatvine

Kakor se vidi, si goriški tatovi neotoje privoščiti poletni počitnik in toliko zasluženih počitnic. Vedno so na delu in v potu svojega obraza kradejo karkoli jim pride pod roke. Najrajsi imajo seveda denar. Tako je Bernarda Lukežič iz Renč nakupovala v neki trgovini blizu gledališke razno blago in ko je bilo treba plačati, spozna, da ji je bilo treba plačati, spozna, da ji je bil iz predpasnika ukraden možnjček s 150 lirami. Sumila je brž na neko žensko ki se je v trgovini motala okrog nje, toda o tej ženski ni bilo ne duha ne sluha. — Blizu severnega kolodvora je bila ukradena iz zasebne sobe študenta Hrovatin Borisa lepa srebrna ura. Tat si je mislil, da študent o počitnicah sploh ne potrebuje ure, zato si jo je izposodil in jo bo mogote vrnil pred začetkom šolskega leta. So pa tudi ljudje, ki dvomijo, da vrne tat ukraden uro in tega mnenja je bil tudi njen prejšnji lastnik, ki je šel

TEMNICA - KOSTANJEVICA

V eni izmed zadnjih števil se je »Edinost« pod naslovom »Dvoje prepevov« dotaknila nekega prizorja iz naše vasi in občine. Ker je pa pri nas vse polno Urdihov in Trampužev, naj se dotična vest izpopolni v toliko, da je bil prvi Boštjanov, drugi Likinov da ne bodo nepravilni Urdih in Trampuž sumničili.

BRJE

Bralno in pevsko društvo v Brjah pri Ribemberku se iskreno zahvaljuje dr. Fornazariču, odv. v Ajdovščini, za darovani znesek L 50. Bog vrnil!

IZ ŠTANDREŽA

Priridec »Bralnega in pevskega društva« ki se je imela vršiti v nedeljo, dne 10. t. m., se je iz tehničnih razlogov odnesla na nedeljo dne 17. t. m. Bolj natančno o priridec prihodnji teden.

BILJANA

Priridec.

Društvo »Lipa« bo imelo danes svojo priridec. Dovoljenje ima že v rokah. Ker je bil spored že objavljen, se dostavi, da se bodo vrstile pevske in orkestralne točke. Igrala se bo Bevkova »Materin greh«. Po končanem sporedu prista zabava, šaljiva pošta, koncert domačega orkestra na senčnatem prostoru. Začetek ob 4.30 pop.

IDRIJA

Živnorajska razstava

Urad za kmetijski potovalni pouk in krajevni živnorajski odbor, oba v Idriji, sta naslovlila na vsa županstva starega idrijskega sodnega okraja sledečo okrožnico: »Po prizadevanju urada za kmetijski potovalni pouk in krajevni živnorajski odbor v Idriji, se priredi — z velikodušnim prispevkom, podeljenim od pokrajinske uprave v Gorici — tekoni prihodnjega meseca avgusta razstava goveje živine belanske pasme, kakor tudi plemenskih praštev in ovac. K razstavi se zamorejo prignati le plemenske živali obojega spola prednavedenih vrst, vzrejene v občinah idrijskega sodnega okraja.

Med najboljšimi razstavljenimi živali bodo po razsodbi obdarovalnih sodišč razdeljena darila v denarju, srebrne in bronaste kolajne in zaslužne diplome.

Ta razstava nima samo namena, da se pokažejo uspehi doseženi pri prizadevanju javnih bitij in posebnih živnorajcev, ampak mora imeti tudi veliko važnost za bodoči razvoj naše živinoreje.

Radi tega se podpisani odbor obrača na tamošnje slavno županstvo s posebno prošnjo, da blagovoljci delati živo propagando med živinorejci tamošnje občine, da se zagotovi razstavi najboljši izid in da dobi največjo razširjenost med vsemi prizadežniki živinoreje, katere naj se blagovoljci obenem obvestijo, da morajo pravočasno prijaviti občini živali, katere nameravajo razstaviti. Obenem se županstvo naproša, da zbira prednambe (prijava), upoštevajoč pri tem, da bodo k razstavi pripuščene le živali navedene v vrstah in razredih priloženega sporeda.

Rok za vlaganje prednambe poteka z dnem 31. julija. Svoječasno se bo javil pri tamk. županstvu član pripravljalnega odbora za sprejem prednambe in da izvrši nadaljnja opravila.

Razstava se bo vršila v Idriji v nedeljo dne 21. avgusta 1927., kamor se bo moralo prignati živali ob 8. uri dopoldne.

Pripravljali odbor: ing. Alojzij Caldana, dr. Ivan Verbig, dr. Alojzij De Franceschi, Franc Stekar, Stefan pl. Premernstein.

Ker smo že v »Edinosti« št. 136, z dne 9. junija t. l. natančno navedli spored in vrsto k razstavi pripuščene živali ter seznam dohodnih daril, priobčujemo danes še dodatni pravilnik v vednost živinorejcem, da bodo vedeli, kako se jim je ravnati.

Pravilnik:

Cl. 1. Dne 21. avgusta se bo vršila v Idriji razstava goveje živine

rdeče cikaste hribovske belanske pasme, kakor tudi praštev in ovac.

Cl. 2. Kdor hoče razstaviti živali, mora predložiti prošnjo na kolka prostem papirju na pristojno županstvo, katero je pooblaščen sprejemati in oddajati prijave do 31. julija 1927.

Cl. 3. Živali bodo morale biti na razstavišču najkasneje ob 8. uri dopoldne.

Cl. 4. Živali bodo morale ostati na razstavišču od 8. ure pa do preklica 1 ure po razglasitvi nagradnih živali.

Cl. 5. Število obdarovalnih sodišč sestavljenih iz 3 članov, se bo ravnalo po številu razstavljenih živali.

Cl. 6. Razsodba obdarovalnih sodišč je brez priziva.

Cl. 7. Podeljevala se bodo darila v denarju, kolajne in diplome. Posamezna darila v denarju bodo znašala največ 200 lir.

Cl. 8. Živali bodo morali strogo čuvati na razstavišču lastniki sami ali njih zaupniki. Odbor ne prevzame nikake odgovornosti za morebitne nesreče, ki bi se utegnile zgoditi pri živalih ali pri osebah.

Cl. 9. Dokler se ne izvrši porazdelitev daril, morajo biti vse živali brez vsakega okrasa ali znamenja sploh, katero bi utegnile znati lastniki živali. Vsaka žival bo označena s številko razstavne seznama.

Cl. 10. Obdarovalna sodišča bodo razstavljala s posebnimi znaki, ki jih imajo vsa pasemska svojstva in ki jih je prištevati izobličevalkam, ker so dobro ustvarjene.

Cl. 11. Ne bodo pripuščene na prostor razstave bolne živali ali one, o katerih se sumi, da so bolne, dalje umazane in brez zadostnega varstva.

Cl. 12. Da se živali prepustijo k tekmovalni, jih je treba podvreči obstoječim predpisom živinorajstvenega reda.

Cl. 13. Obdarovalna komisija ima ugotoviti vrednostno vrsto pregledanih živali, držeč se pri tem strogo sporeda. Ona pa lahko vedno predlaga glede porazdelitve daril one spremembe, ki jih bo smatrala za potrebne, kakor tudi, da lahko nakaže večje število daril v vrste in razrede, v katerih je število razstavljenih in ocene vredne živine večje, odtegniti jih od onih, kjer bi primanjkovalo daril vrednih živali.

Cl. 14. Izplačilo daril v denarju ter razdelitev kolajn in diplom se bo vršilo takoj po zaključku natečaja.

Opozarjamo naše živinorejce, da se ravnajo po gornjih navodilih in pripomorejo po svojih močeh, da bo potekla razstava v najlepšem redu in z najboljšim uspehom.

Gospodarstvo

Tedenski gospodarski pregled.

Zadnji razvoj trgov nam zopet prica, kako hitro živine dandanes. Po nervoznih dneh v prejšnjih tednih, ko je izgledalo, da je trgovina izgubila potrebo orisane cije in se cene padle več kot bi se dalo opravičiti iz razumnega razmišljanja, le zgolj radi neke vrste psihološke krize, ki je zavladala tedaj v trgovinskih krogih. Izgleda sedaj, da smo jako blizu bolj normalnim razmeram, in to pod vplivom stabilizacije line za dolgo dobo na kvoti 90. Trgovina se že tu pa tam odločujejo, da si počasi napravijo zaloge in prejšnji nerazumni padci cen se morajo sedaj korigirati. Zadnji teden je stal žitni trg v Italiji v znamenju višanja cen. Pšenica se je zopet zvišala za okoli 5 lir, riž približno ravno toliko, koruza za 2 do 3 lire pri stotu. Za 5—6 lire se je ta teden zvišala tudi cena otrohoma, ki so bili prejšnje dni padli radi zmanjšane konsumna na okoli 36 franko mlin, cena, ki je bila sorazmerno z drugimi cenami prenizka. Oves se drži še vedno precej dobro,

ker so se zadnji prihodi po ladjah že razprodali. Za prihodnje dni se pričakuje alpsko blago, ki bo okoli 10 lir ceneje. Zadnji teden se je pojavila moka iz nove pšenice na tržaškem trgu. Cena tej moki je okoli 170—180 lir; moka iz stare pšenice izda namreč pri pečenju kruha za okoli 5% več kot ona iz nove. Konsumenti bi mogli sedaj upravičeno pričakovati znižanje cen kruha, ki so danes še vedno iste, kot tedaj, ko je bila cena moki 210 lir. Pek, ki porabi mesečno 1 vagon moke, zasluži namreč sedaj 4000 lir mesečno več kot prej, ker se v sedanjem času, ko se vsi sloji morajo zadovoljiti z najnižjo eksistenčno možnostjo, ne da opravičiti.

Indeks cen blaga na debelo, preračunjen po trgovski zbornici v Milanu, je v petem tednu junija padel od 500 na 497,4, oziroma v zlatu od okoli 148 na 143%. S tem smo se že jako približali cenam v drugih državah.

Kmetijske stavbe

Od dne do dne postaja vedno bolj aktualno kmetijsko stavbarstvo. Država kakor kmetijske korporacije — zadruge — podpirajo in nagrajujejo preurejitve kmetijskih stavb, zidavo novih poslopij v modernem stilu (z moderno notranjo opremo). Že veliko denarja se je izdalo pred vojno in po vojni za slične zadeve. A kje so moderne stavbe? Malo je kmetijskih poslopij v naših krajih, o katerih bi mogli reči, da so se vsaj nekoliko približala modernizaciji. Lastnik je v začetku dobil podporo, a nato se ne mami več zanj. Tudi izvršitev načrtov gospodarskih poslopij ni bila dana poklicanim rokam, zato moramo to presojevati le s tega stališča, in ker stavijo danes še vedno isti ljudje, tudi ne bomo prišli do najmodernejšega, danes našemu času odgovarjajočega gospodarskega poslopja.

O starih kmetijskih gospodarskih stavbah ne moremo danes več govoriti. Kar se tiče snaznosti, je bilo v marsikaterem hlevu boljše od današnjega, dočim o celotni stavbi moramo le želeči zboljšanja.

Vodilni prostor gospodarskega poslopja je hlev. V celotni osnovi imamo več hlevov, in so v moderni stavbi medsebojno ločeni po vrsti živine, kar zahtevajo pač drugačne prilicne prostore: krmilnice, shrambe za opremo in drugo, in tudi popolnoma drugačen notranji ustroj (jasli, ventilacija, svetloba itd.).

Današnji hlev v tukajšnjih krajih vsebuje pa v večini vse: hlev, krmilnico, shrambe za kmetijske sime in poole, kar je že z zdravstvenega stališča očitno. Nočem razglabljati enih ali drugih zahtev in dolžnosti, ker tudi nimam namena kazati, kakšen bodi hlev, ker je pač kot tak odvisen, kakor sem že zgoraj omenil, od živine, kmetijskih okoliščin endotnega okolja, kaj in koliko pridelajo, zemlje, podnebje in nešteto drugih zahtev in vprašanj, ki jih stavi moderno stavbarstvo. To bi mogel dokazati le na izvršenem primeru in upravičenost zahtev po modernizaciji, v kateri bi mogel vzbuditi smisel v kmetovalca, da se zanimajo za to in izvolijo v to poklicanega človeka (ne stavbenika ali zidarskega mojstra, ker teh delo je gradba in ne osnutki).

Poleg že navedenih prostorov se vrstijo kakor: shramba za orodje, shramba za konjsko opremo in dr., skedenj, katere-

ga poseduje malokateri kmet na vasi; čisto samo eden in tu mlati cela vas, druge opravljajo mlatev zunaj na prostem (zdravo za mlatiče, ne pa za bližnjo okolico, v kateri prebivajo ljudje). Poljski pridelki, krompir, repa in dr. spada v hišno klet, ki bi morala biti pri vsaki hiši, tudi kmečki. Neobhodno potreben prostor je posebna soba za posle.

Vsi ti oddelki s časom, nekeje že danes, ne zadoščajo več v intenzivnem in smotrenem gospodarstvu, ki naj stremi za popolnejšo ureditvijo vsakdanjega življenja in razumnejšim udeleževanjem v kmetijstvu.

Kljub temu malemu številu manjka še dosti prostorov, ki bi bili ob nujnem času ugodni, razni kriti predprostori za spravo sena, sušenje, delavnica za najrazličnejša kmečka opravila in popravila v zimskem času, prostor za kmetijske stroje in drugi še vedno važni prostori. To pa le v taki izmeri, kolikor nam je za nedogleden čas potrebno. Sploh naj velja načelo, da moramo čim bolj hraniti s prostorom, iti v globino, v višino, izmere pa le kot nujne zahteve za bodoči čas, a obenem, da moremo ob tej zgradbi postaviti novo kmetijsko stavbo, ne da bi tratlili za prezidavo stavbe ali njenega zunanega lica (to se pogosto dogaja) denar.

Zanimarja pa se pri hlevskem prostoru razsvetljave, doved čistega zraka. Že lega sama je v večini slučajih zgrešena. Svetloba prihaja skozi okna, (dostikrat niso okna, ampak le line) živini naravnost v oči; najhujše opoldanske solnce večja že dosti previsoko toploto. Ti prostori so prilični, med tem ko je nadstropje, tu podstrešje izrabljeno za shrambo krme (senik) in stelje. Kot dohod v nadstropje služi premična lestva, ki je za vedni promet postu, ki naj pripravi krmo in to še v zimskem času v temi neuporabljiva. Kot najlažje in najcenejše bi bile vpeljane ali vdolbene lesene stopnice s stranicami.

Okoli cele stavbe je potrebno dvorišče, ki naj ne bo preveliko, in poslopja, ako so ista v prosti legi, ne preveč oddaljena med seboj. Velikost naj pač odgovarja vsem danim gospodarskim potrebam, a najmanj, da se more en voz obrniti v njem, poleg večjega ograjenega prostora za mlado živino; drugo, kar je več, mora biti v sorazmerju s stavbo, ni pa dvorišče za drvarnico in razno nepotrebno navlako. Večji prostor, ki ne bi služil porabi, naj se zasadi z drevjem (sadnim), tla s travo in je lahko obenem le kot ograjen prostor za kokoši s primernim kokošnjakom.

Važnejši del izven hleva je gnojšče, ki naj je pokrito in ločeno v posemne oddelke. Prostornina naj gre v globlino, da ne vzame že itak malo (na Krasu med hribi) odmerjenega prostora.

Vsako gospodarsko poslopje mora imeti svoj bližnji vodnjak

(Dolge na IV. strani)

PRI HRANI JE VAŽNA REDILNOST.

tako pravijo zdravniki in vsi, ki kaj razumejo. Testenine PEKATE, ki se delajo v 1/2 kg originalnih zavojih, so izdelane iz zroba trde pšenice in so vsled tega izredno redilne.

Potrti nelzmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljeni

FRANC VODOPIVEC

trgovec

v 76. letu svoje starosti, po kratki bolezn danes ob 10. uri predpoldne izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 10. t. m., ob 4. uri popoldne, iz hiše žalosti v Zaloščah, na domače pokopališče.

ZALOŠČE PRI DORNBERGU, 9. julija 1927.

Žalujoči otroci in ostali sorodniki.

ZAHVALA

Ob priliki izgube naše nepozabne soproge, matere, tete in svakinje

Milbe Starec roj. Tavčar

nam je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da ne najdemo besed, da bi se zadostno zahvalili.

Bodi na tem mestu izrečena najlepša zahvala vsem, ki so nam stali ob strani tekom bolezn in o smrti in vsem onim blagim osebam, ki so došli od blizu in daleč, da sprejmejo pokojnico k zadnjemu počitku.

Posebno zahvalo smo dolžni darovateljem cvetja in neslikam istega in prijateljem pevcem za žalostinke v cerkvi in na grobu.

Bog povrni vsem!

BARKOVJE, 9. julija 1927.

Žalujoči ostali.

Zofka Stepič

Ernest Turko

avjatičar

zaročena

Ljubljana, 1. julija 1927.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prednosti v vseh jezikih. 894

KAKAO De Jong's holandski, zasluži prednost radi njegove pristnosti in izborne kakovosti. 870

RUAS najbolje vrste, Soc. Ligures Lombarda L 5. Agencija Trst. Piazza Scorsola 3, tel. 32-37. Iščo se za ložnice za Postojno, Bistrico, Buzet, Sv. Lucijo, Bovec in Cerkno. 881

OBRTNIK želi znanja za ljubeznivo gospodino, ki bi postala pridna gospodinja Sveta ženitev. Ponudbe pod »Slovenca« tržaško upravnitvo Edinosti. 906

HRANO in stanovanje dobi mladenič. Via dell'Artia 77, III. 915

MANDRIJA s travnikom, stanovanjem, hlevom, se odda poštenim družinam. Pojasnila Mlekarna Hrušica, Via Saverio Mercadante. 916

DEKLE, za kmečka dela, iščem. Via Commerciale št. 80. 917

SPALNA SOBA iz hrastovega lesa se prodaja radi selitve. Naslov pri tržaškem upravnitvu. 912

GLASOVIR, nov, kratek, nemške znamke, se prodaja za polovico ceno. Lavrenčič, Gattler 7, II. 913

PO NAJNIZJIH cenah v Julijski Krajini je pohištvo Türk, Via S. Lazzaro 10. Najboljše, zajemeno blago. 914

ČEVJARSKA delavca, dva, dobro izučena, sprejme takoj Stanič v Herpeljah. 909

OBRTNIK srednjih let, mirnega značaja, želi znanja v svrhu ženitve z gospodino od 18 do 28 letno. Tajnost zajemena. Ponudbe s sliko pod »Tiha sreča« na tržaško upravnitvo. 910

BRESTOV in orehov les, suh za takojšnjo rabo, je na prodaj v Tomaju št. 10. 911

ZNANI lasuljar Fran Mandler naznanja, da se nahaja sedaj v Via S. Lazzaro št. »Istituto di Bellezza«. 908

STISKALNICA olin v vse pritrkljne na prodaj pri Sv. Antonu št. 69, pri Kopru. 918

SREČO, preteklost in bodočnost življenja pove avtoriziran kiromat v Via della »eta 12, vrata 6. Govori slovensko. 919

POKOČNA soba, elegantna, kuhinja, se odda za mesečnih L 280. Via Gattler št. 13, IV, desno. 920

MEDIRANA soba, lepa, se odda uglednemu gospodu. L 130 mesečno. Via Gattler št. 13, IV, desno. 921

ZADNJIH 6 DNI

DLO/NEGA

20%

POPUSTA

OHLEH

PODLISTEK

FRANCE BEVK:

(31)

Jakac in njegova ljubezen

3. Kmalu, ko je prišlo dete na svet, je Jakac doživel grenke dneve. Prve čase je šlo, ta ali oni je iztegnil roko v pomoč in par prihranjenih goldinarjev, je tudi nekaj zaleglo. Prinesli so obilne pogače od botrov, prinesli so jo od brata Toneta, teta je prinesla spodrečana vso daljino pot v svojem košu prigrizke in Mickina mati ni marala, da bi njena hči v otroški postelji jedla črna ječmenov kruh, zato ji je nosila belega, ki ga tedaj, ko je pasla koze ob potoku, ni smela jesti.

Zdelo se je, da se je v Jakčevu hčino naselil bel kruh, in Jakac je kazal zdrave, bele zobe, ko je videl, da izginja bledota z ženinih lic in da se vsa srečna smeje.

»Kakor pri gospodi smo«, je dejal, ko je jedel bele skorje, ki mu jih je žena vsilila, in ni pomislil, da bi moglo biti ta hip drugače.

»Nenadoma je zmanjkal bel kruh. Micka je videla, da je sel moč po stopnicah v podstrešje, odprl poslikano skrinjo in jo zopet zaprl. Počasi je zlezal v vežo in postal, kakor da se boji stopiti v izbo. Vzel je močnjček iz žepa, pogledal je globoko vanj, obrnil je podveke; niti desetice, ki bi se bila v kakel kot skrla, ni bilo več v njem.

Bil je zamišljen. Sel je po sobi sem in tja, žena ga je spremljala s pogledom; stopil je skozi vrata in odšel v krmno.

»Kaj bi?« ga je vprašala krčmarica, ki je držala roke na debelem trebuhu in zrla mežikje.

»Za desetico kruha«, je dejal Jakac in težko dostavil: »Ali — desetice nimam. Prinesem jo drugi teden.«

Krčmarica je postala in dejala s počasnim glasom, ki je razodeval stisnjen trdot: »Še mleka nisi plačal, Jaka.«

»Odkar se je Jakac oženil, so ga ljudje imenovali Jaka.«

Krčmarica beseda ga je težko zadela. Še nikoli v svojem življenju ni slišal take besede. Prišla je nanj kot strela z jasnega, občutil je suhek naravnost v srce.

Videl je samega sebe, kako prihaja prazen domov, kako gledajo žene oč. Kaj jim je storil, da nimajo usmiljenja z njim? Radi ene desetice, ko so drugi goldinarje dolžni? Ali zato, ker ne hodi več ob nedelja pit? Ali zato, ker res ni še plačal mleka? Saj vedo, da nima krave ne kože. Ko bo imel denar, bo kupil kravo in kozlička.

Krčmarica ga je gledala. Ni videla misli, ki so burno tolkle v njegovi glavi. Občutila je, da ga je s svojo besedo nemilo zadela. Kakor da hoče popraviti, kar je naredila, je vprašala: »In mali? Je zdrav?«

Tu vprašanje je bilo tako milo izgovorjeno, da je bil Jakac v hipu pomirjen. V upanju, da dobi kruha, je odgovoril:

»Hvala. Prav zdrav je... Ze se zna smejati.«

»Ah!« je dejala ženska in odšla iz sobe. Čez par minut se je vrnila, prinesla pol hlepca belega kruha in ga potisnila pred Jakca.

»Na! To ne računam nič. Nisi Micki; jaz ga pošiljam.«

Jaka se je zahvalil. Vedel je, kaj pomeni ta dar: »Ne hodi več iskat na kredo, ker vemo, da ne boš plačal. To imaš za kožji lon in konec.«

»Reci ji, naj se pazi,« je pristavila krčmarica. »Naj se ne prehladi, naj se ne prežene.«

»Saj delam vse jaz,« je dejal Jakac in pokušal krčmarico zagotoviti, da za Micko ni nevarnosti. Gostilničarka je gledala v človeka, ki sta ga dobrotla in naivnost sami in je vedela, da žrtvuje za svojo ženo vse. Videla je njegovo porastlo brado, v lice se mu je zarezala brazda, radi bedenja je dobil kolobarje okrog oči.

»Vedno ne boš mogel. Težko boš moral delati, da si zaslužiš kruh. Vedno več vas bo.«

Jakac je iskal besedo, da bi ji po volji odgovoril. Ni je mogel najti. Opazil je, da je v tej ženski kal zlobe, videl je, kako ji v očeh gori sled škodoželjnosti.

Poslovil se je naglo in šel, kakor da se boji ljudi, ki brozgajo po njem. Pred Micko je položil kruh in dejal:

»To ti pošilja krčmarica!«

»Ona?« se je začudila Micka, ki ni mogla razvozlati vprašanja, katere vez jo veže z njo, da ji pošilja belega kruha v dar. Pogledala je moza in potegnila zaslužila vzrok. Dejala ni ničesar.

Ko je znova zmanjkalo pogače, je položil črnega kruha pred njo. Kakor da se je zmotil, ni našel besede v opravičilo. Pogledal je, kaj bo storila z njim; če kaj poreče, je pripravil odgovor, ki bi ga ne bil zaslužil.

Micka ni zganila z ustnicami ne z očmi. Z bledo roko je prišla za kruh in ga odrezala kosček. Ko ga je dela v usta, je držala ostali kosček med prsti in ga gledala, kakor da razmišlja, iz

katerih vrst žita je spečen, ki še lusnine štrle iz njega.

»Ječmenov je,« je spregovoril Jakac, ki ni mogel prestat, tiho, »a tudi riž in ajde je vmes.«

»Saj je dober,« je dejala Micka.

Pojedla je polovico kosčka, ostalo polovico je položila na mizo. Jakac je to z bridkostjo opazil, delal se je, kakor da nič ni videl. Odložil je žlico, pot mu je stopil na čelo. Dvignil se je, da gre po opravo v vežo in na podstrešje. Rad bi bil sam in razmisli.

Jok otroka ga je privabil znova v izbo. Bil je drugačen. Njegove oči so gledale trudno, obraz je imel poteze na sebi.

In vendar se niso Mickine ustnice niti za hip premaknile. Njene oči se niso niti malo spremenile. Ista je bila kot poprej, vdana, dobra; otroka je držala v naročju; odpela je nedrje, da ga podoji.

Beseda, ki jo je v dneh ženitve slišal, da mu bo ubežala, se je prebudila v njem. Ta hip, ko ni imel kruha, da bi ga postavil pred njo, se mu je zdelo, da je beseda vzzorela in da se ji ne izogne več.

In vendar je bilo vse laž. Vse,

(če ni vodovoda), da more gospodar nudi živini takoj vodo kot pitno v posebnem napajalšču, a obenem za čiščenje živine in gospodarskih prostorov in orodja (vozov). Okoli vodnjaka so tla tlakovana s kamnjem, okroglim ali robatim, s primernim odtokom v skupno kanalizacijo.

V zvezi s tem problemom bi moral tudi govoriti o kmečki hiši sami, a sem si jo prihranil enkrat za poznejši čas. Saj delijo ravno sedaj podpore in kredite le za vzorne hleve in se za preprosto modernizacijo stanovanjske kmečke hiše ne menijo. Marsikaj, kar je danes na dvorišču, v raznih shrambah okoli gospod. prostorov spada v hišo (gorivo, živež), a danes nima na deželi niti svoje kleti, seveda, za dobro kanalizacijo, tudi dom izobraženca. Koliko nesmiselnosti, ki se še dalje vršijo, je v našem stoječem stavbarstvu, in to s konstruktivnega kot zdravstvenega stališča. Glede denarnih zadev le v toliko, da štejejo tu ni na mestu. Glavni princip, je staviti kolikor mogoče udobno in zdravo. In to je glavni smoter modernega stavbarstva, v katerem tihi ekonomija našega časa. Marsikateremu bi se zdele nekatere zahteve odveč, a po izračunu izdatkov za poslopja in časa, ki ga porabi delavec v enem ali drugem posloplju, ko hodijo po nepotrebnem v razne daljave in bi lahko to imeli v bližini, bi prišli do zaključka, da smo v teh novih prostorih veliko pozitivnejši, in o kakih zgubi ni govora. Ko danes v težkem času ne moremo izvršiti vseh teh del, skušamo se delno približati tem idejam in jih polagoma uresničiti, ko smo pred leti zamudili ugodne prilike. Vse te možnosti je treba ob osnutku upoštevati, ker le z razumno ekonomijo prostora in časa moremo ustvariti popolnejši posamezen tip gosp. poslopja, ki nam bo služil za poznejši razvoj stavbarstva in se sodebno v času spopolnjeval. Torej: krajevno nastanajo tipli, kakor sem že v začetku poudaril, seveda mora stavitelj temeljito poznati dane razmere in kraj, in to izraziti v najpopolnejši, dobi odgovarjajoči formi, ki bo ustrezala vsem danim zahtevam in potrebam, in to s praktičnim kakor z velikim teoretičnim znanjem. Stva.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Dvočel na sablje.

V Budimpešti sta se dvočeljevala znani ogrski potovalec po Afriki Koluman Kittenberger in stotnik Coria. Pri tretjem naskoku je dobil Kittenberger udarec na glavo, ki mu jo je skoraj razčesal, a čeprav hudo ranjen, je imel še toliko moči, da je uspel nasprotnika po obeh rokah do kosti. Natos ta se oba zgrudila nezavestna in krvava na tla. Kittenberger bo skoraj gotovo umrl, medtem ko bo imel stotnik odrevenele roke vse svoje življenje.

Vas v ognju.

Velik požar je nastal predvečernim v vasi Bukovcu (Hrvaška). Pošestil je ta požar močan veter. Šest in dvajset hiš in šestdeset streh je požar popolnoma uničil. Pri tem je bilo tudi nekaj človeških žrtev.

Radi zavarovalnine

Ni dolgo od tega, ko je uničil požar gledališče »Komedija« v Pragi. Sedaj je ugotovila policija, da je zanetil požar ravnatelj gledališča, grof Fourier de la Camara, član stare španske plemiške rodbine, ki je spisal že več romanov in dramskih del. Njega in njegovo mater so zaprli. Baje ima policija v roki dokaze, da je hotel priti ravnatelj do zavarovalnine in je radi tega zažgal svoje gledališče.

Končno vendur le

Lansko jesen je izginil iz Budimpešte neki Julij Oczi, 28-letni uradnik pri večji tiskarni z zmrlim mesom. V tej svoji službi se je postal precejšnjo vsoto, ki je znašala približno pet milijonov lir. O njegovem begu se se obvestile vse inozemske oblasti, toda zdelo se je, da je nepošten uradnik zabrisal za seboj vse sledove. Te dneve se je končno posrečilo prijati tička, in sicer ga je prijela kvestura v Genovi. Oczi je dobil mesto uradnika pri tiskarni Herrera in je bil gotov, da je prišel na varno. Uklenjen je priznal, da je poverljiv svojemu delodajalcu pred devetimi meseci pred omenjeno svoto.

Riholov na Donavi

Blizu Dunaja sta ribarila dva ribiča v Donavi. Nenadoma sta začutila v mreži večje breme in jo veselo privzdignila, menec, da se jima je vanjo ujela velika riba. Kako sta se začudila, ko sta opazila v mreži golo žensko nogo. — Zdravniki so izkjučili, da bi bil to kos, ki se je bil odrezal bolniku v tej ali oni bolnišnici. Spoznali so, da je odrezala nogo oseba, ki ni bila vajena tega posla, zato so

izjavili izvedenci, da gre v tem slučaju za zločin. Neznana ženska je bila umorjena in nato se je vrgele kos za kosom v Donavo. Takih slučajev je bilo že več. Policija preiskuje, kdo bi bila umorjenka in kdo zločinec.

Nov polet čez ocean.

Znani pilot Bertaud se je napotil iz Clevelanda, svojega stalnega bivališča, v New-York z namenom, da poleti od tu čez ocean brez vsake postaje v Rim. Polet misli izvršiti v drugi polovici tekočega meseca. Za uspešni polet mu je zagotovljenih 100.000 dolarjev. Vozil se bo na enokrovniku Fokkerju, ki bo opremljen z motorji »Jupiter«.

Število nezakonskih otrok v Avstriji.

Avstrija ima od vseh evropskih držav največ nezakonskih otrok. Vsak četrti novorojenec je izven zakona. Prednjačijo pa v tem oziru alpske dežele. Na Koroskem je 30, na Solnogradskem in na Štajerskem pa po 30 odstotkov nezakonskih otrok. V nekaterih okrajih odpadeta na deset novorojenec samo po dva zakonska otroka.

Umor na Nijevavstrijem.

Dvanajstletne Leopoldine Wagner, očešeno na nekem drevesu v bližini Sigmundsherga. Preiskava je dognala, da se Wagnerjeva ni sama obesila, marveč da je bila pre zadavljena in potem očešena. Samomor je bil s tem izključen. Sum je padel na dvajsetletnega posestnika Leopoldine Wagnerjevega sina Riela. Ta je imel ljubavno razmerje z Wagnerjevo, ki ni ostalo brez posledic. Wagnerjeva ga je hotela težiti radi očetovstva in alimentov, česar nikakor ni hotel dopustiti Riel in po hudem prekanjanju jo je zadavil. Da pa zakrije svoj zločin, je obesil njeno truplo na drevo, češ, da se je sama obesila. Riela so seveda zaprli.

Prestroga kazen.

V Lecce-ju je zagrešil posestnik nekega sadovnjaka sitno dejanje. Opazil je, kako se je vtihotapil kakih trinajst let star deček v ranih urah v njegov sadovnjak in se spravljal na sečne fige. Previdno se je približal tinskemu sladkosnedežu, prijel dečka in ga začel obdelavati s pestmi in branci. Nato je zvezal svojo žrtev na vrh, spustil jo v globok vodnjak, kjer je moral deček viseti nad dve uri. Ko se je deček vrnil domov, je dobil tak živčni napad, da je kmalu potem umrl.

Reparirji v Ukrajini.

V Berdčivu je obsojil sodni dvor osemnajst roparjev pod poveljstvom nekega Polščuka na smrt in sicer bode vsi ustreljeni. Drugih osem in dvajset roparjev je dobilo večletne zaporne kazni. Ta roparska tolpa je vznemirjala in strahovala prebivalstvo Berdčeva, kakor tudi drugih okrajev v vzhodni Ukrajini z ropi, umori in požigi že poldrugo leto.

O raku.

Znameniti ameriški raziskovalec raka dr. Hoffmann je imel, povabljen od nemškega osrednjega odbora za pobijanje raka, predavanje v Berlinu. Med drugim je izjavil, da povečini naravni narodi ne poznajo te bolezni. Pri Indijancih ga ni, pri ameriških zamorcih se pa dobi prav tako kakor pri ameriških belokožcih. Raka pa ne poznajo afriški zamorci, Indijanci v Meksiki, Peru-ju, domačini na hawajskih otokih. Zdravniki Hoffmann meni, da tiči glavni vzrok širjenju raka v moderni prehraniti s preobilnim zauživanjem mesa, in prihaja do zaključka, da je rano radikalno zdravljenje najboljše sredstvo proti raku.

Loterijske številke

Izrebane dne 9. julija 1927:

BARI	5	63	65	28	83
FIRENZE	56	62	53	85	78
MILANO	17	30	90	4	14
NAPOLI	86	32	79	3	54
PALERMO	16	77	17	71	39
ROMA	70	56	86	17	10
TORINO	30	13	39	37	43
VENEZIA	73	79	87	60	70

DAROVİ

V počastitev spomina pok. Milke Starčeve roj. Tavtar darujejo pevci - pogrebci L. 20 prekeristnemu Sol. društvu. Denar brani upravništvo.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Dopisniki iz Ajdovščine (o prilikah): Ne moremo objaviti; priporočamo v razmišljanje in ravnanje uredništva v včerajšnji številki pod naslovom »Vprašanje priimkov«.

Mati iz Trnevega - Blizice: Dopisje prejeli, toda ni za objavo. Tako kritika vrednosti nove šole bi ne povzročila samo zaplembe, temveč mnogo hujše.

Dopisnik iz Slapa: Posvetilo vaščanu, ki je utonil v Trstu, smo

prejeli, a poročali smo o žalostnem dogodku z drugim dopisom, ki je bil prej objavljen, nego smo prejeli vašega.

Na sv. Višarje

Človek si zaželi in zahrepeni po onih višinah, ki se vzdigujejo kot velikanski nebotičniki skozi ozračje v neizmerno vsemirje, po onih golih vrhovih, kjer kraljuje mir, kjer počiva veličanstvo prirode. In saj si je sam stvarnik izbral take vrhove, da se je razodel človeštvu. Kdo se ne spominja iz otroških let gore Sinaj, Ararata in drugih. Vprašamo se nehoti, zakaj tako željno hrepenimo po višavah? Odgovor je lahek. Visoko gori je čistost zraka; visoko gori dihaš prostost, svobodnost in živost življenja. Kdor je bil kdaj na kakšni visoki gori, se je divil krasnemu, večkrat naravnost čarobnemu razgledu po ostalih vrhovih in dolinah. Naprimer v jutru, ko se v dolini šele svita, vrhove gor božajo solnični žarki. Kaj je lepšega od solčnega vzhoda v hribih? Nahajaš se vrh gore, lep krasen dan, pod teboj pa neizmerno morje — megle. Večkrat tudi jasno nebo nad teboj, solnce pripeka, pod teboj pa razsaja nevihta, strele švigajo in zamolklo bobnenje odmeva od vrha do vrha. In ko se razžene nevihta, tedaj imajo krasen razgled. Ob vzhodnih gorah se razprostirajo polja, vinogradi; v srednjih višinah nahajamo bujne travnike in hladno senco prijetno dišečih gozdov; ob robih strmih vrhov pa zelene cvetoče livade planin, katere obkroža večni sneg in led. Tu izvirajo v ledeniških razpoklinah mnogobrojni in deroči hudourniki. Gore so pa tudi pravi domovini gozdov, mnogih živali in rastlin. V gorah je tudi prvotni dom narodov, ki so šele potem poselili ravnine. Imamo torej že v pravem človeškemu rodu poveda dovolj, da tako željno hrepenimo po gorah. In ravno naša slova. demo vina je tako bogato obdarjena z gorami in ni čuda, da jo naši pesniki tako navdušeno opevajo. Neboj je sočeda tudi takih grešnikov, kateri pravijo: »Gora ni nora, tisti je nor, kateri gre gor.« Da »gora ni nora, temveč tisti je nor, kateri gre lahkomišljeno gor«, to si zapomni prijatelj J. sicer pa tudi ti rad zlezesh v višave kljub temu, da »gora ni nora« in čeravno se vršiš okrog kvintalčka, le tvoj naribnik se ob takih prilikah precej razlikuje od ostalih.

Po pravici povedano moj namen je bil povzpeti se na glavo očaka Mangarta in nismen niti najmanj mislil na sv. Višarje. Ali to preklancu vreme! Je pač že tako, človek obrača, Bog pa obrne, in padalo je in se bliskalo, ko sem dospel zveržem s korijero v Bevec. Predno sem odšel od doma, so mi odsvetovali naj ne hodim sam, češ dobro je imeti prijatelja ob strani, ki ti pomaga v slučaju potrebe. Res je. Toda potovati brez tovariša ima pa tudi svoje dobre strani. Človek dela načrte sam, kakor se mu zdijo pravi. Greš, kamer hečes in kadar hočeš, ravnaš se po svojem in ne po tujem prepričanju. Tvoja glava — tvoj svet. Navezan na tovariša moraš večkrat uglediti njegovi volji, čeprav bi se ti ne zele prav. Bil sem pred par leti v družbi na Mangartu, divil sem se takrat tem krasnim krajem, a odkrito povedano, da se mi je sedaj, ko sem bil sam, zdelo vse lepše, gore višje in močnejše. Če si sam, moraš biti pač tudi z vsem zažvevoljen, naj ti je všeč ali pa ne. Ako ni vse v redu, moraš potrpeti, ker zadeva le tebe. Odsvetovali so mi v Strmcu, naj nikar ne hodim na Mangart, radi na novo zapadlega snega in nismen šel.

Ko sem se prebudil v Bevcu na trdnjavski nedeljo v jutru in pogledal skozi okno, sem si takoj mislil: danes pa ne boš prišel daleč. Nebo je bilo popolnoma zasto in deževalo je. Megla se je vlekla pod Cukijo, toda še predno sem se odpravil, je prišla izginjati, nebe se je tu pa tam pretrgalo in pokazala se je sinja barva nebeškega svoda. Odšel sem na ulico. Prijetno hladno ozračje me je obšlo, razširila so se prsa, postal sem razigran da bi zaukal na ves glas in hitel sem naglih korakov skozi Bevec. Ponehu so se vedno podili oblaki, a vrhovi bližnjih gor so se polagoma izgubljali v megle. Mnogo kolesarjev je drvelo proti Bevcu. Bili so rudarji, vračali so se proti domu iz Loga, kamor dospajo po mali podzemni železnici in Rajbelskega rudnika. Pred nedolгим časom se je lahke vsak peljal, sedaj pa ni dovoljeno razen osebam, katere so zaposlene pri rudniku. Ko so nas med vojno prevažali iz Rajblja v Log po oni podzemni železnici, se je zgodilo nešteto krat, da so privlekli izpod zemlje tudi več mrtvih. Po nepredvidnosti so zadeli ob električno žico in po njih je bilo. Po divni dolinici Koritnice dospes do Bovških Kluz. Fort je zapušen in počasi razpada. Tu so se leta 1809. pretepali Francozi in Avstrijci. Pred vojno se tu nisi smel niti ustaviti, kaj še ogledovati. Straža vrh trdnjave te je takoj opozorila z žvižgom in ukazala: Naprej! Globoko doli v strugi šumi in se peni Koritnica. Proti Banjšicam je vse zastrto v megl. Spomnil sem se na ono deklino, na katero smo naleteli pred leti ravno na tem mestu. Na naše vprašanje, od kod je, je prišla pripovedovati v laščini, da je pozabila naš jezik, da je bila dve leti v

velikem mestu itd. Poznalo se ji pa je, da je tu neke v bližini doma. Končno nam je prav lepo po banjško odgovarjala. Danes se skoro gotovo boje pešni doma pri ovcah, nego takrat, ko je bila v velikem mestu. Ravno o praviem času sem se dospel v Log. Prišlo je deževati in ustavil sem se v Logu. Ko je nekoliko penehalo, sem se odpravil dalje. Pri zadnjih hišah v Logu zavije na levo s ceste steza, katere pride za Strmcem zopet na cesto. S to bližnjico si prihraniš polovico poti. Cesta napravi namreč velik ovinek. Slabo vreme me je primoralo, da sem prenočil v Strmcu in moj načrt, da se povzpnem na Mangart, je šel po vodi. Z upanjem, da se morda do prihodnjega dne vreme vendarle spreobrne, sem šel spat. Nisem se varal. Drugo jutro, krasno jutro. Solnični žarki so se poljubljali vrh mogočnega Mangarta. Praznično se je oblekel oče velikani. »Nikar ne hodite na vrh sami, pot je nevarna radi čez noč zapadlega snega.« mi je govoril očanec, katerega sem razodeval svoj načrt že prejšnji večer. Videl sem, da je bolje, da ne grem, to pa radi pomanjkljivosti gorske opreme. Toda kam naj se obrnem? Na božjo pot bom šel. Na sv. Višarje pojdem, tam itak se nismen bil, tam gotovo ni snega in že sem jo brisal po dolgih ovinkih proti bivši koroški meji, proti sedlu Predilu. Sedlo se nahaja 1200 m nad morsko gladino. Tu v bližini se nahaja trdnjava, ki je danes razrušena in požgana. Leta 1809. so se vršili na tem mestu boji med, od Loga sem prodirajočimi, Francozi in Avstrijci. Trdnjava je bila zgrajena po večini iz lesa. Francozi so trdnjavo zažgali in zgorelo je ž njó vred par sto mož avstrijske posadke. Onstran ceste je stala ob jarku druga manjša na kali, ki strmo pada v globčino. Na obeh straneh doline se nahajajo strme višine, na sredi je pa globok jarek, po katerem teče Predilni potok. Cesta se vije tesno ob desnem bregu in v ostrem, drznem ovinku zavije na sedlu na desno stran navzdol proti Rajbelskemu jezeru.

Po takozvani »Zimski poti« dospes prav k jezeru, ki ima na severovzhodni strani otečilo. To divje romantično jezero leži 990 m nad morjem. Po leti je tu okrog precej živahno, vse polno je letovščarjev. Voda v jezeru pa ni za kopal, ker je premrzla. Prej sem omenil zimsko pot. Z vrha Predila, oziroma nekoliko pod sedlom, se odcepi od ceste nižje doli proti jezeru druga cesta. To rabijo le po zimski, radi tega, ker je gornja po zimni nevarna vsled snega in plazov. Se dobre 3 km hoje in si v Rajblju, kjer se nahajajo znani svinčeni in cinkovi rudniki. Tu sta se mi pridružila dva avstrijska turista. Potujeta po gorah že dober teden, le vreme jim nagaja, kakor sta tožila. Med pogovorom sem kaj hitro dospel do Mrzle vode, kjer smo se peslovlili. Jaz sem je obrnil proti Višarjem, onadva sta pa kerakala dalje proti Trbižu.

Znamenje ob poti ti pokaže, kje se prične viti steza na sv. Višarje. Pozna se po stezi, da je še male romarjev bilo letos na vrhu, vsaj od te strani. Otvoritev se je namreč letos zakasnila za cel mesec. Posebno v začetku sem se parkrat izgubil, oziroma zgrešil stezo. Metilo me je tudi to, da je v gozdu povsod enakomerno pestlano z listjem. Na par mestih je steza precej strma, vsako toliko časa pa je ležala preko peti izkorinjenina smreke, tako da sem moral plaziti preko vej in zopet iskati pot. Prugače je pa heja na sv. Višarje iz Mrzle vode prijetna, ker pelje po večini skozi gost gozd. Približno na sredi poti sem zopet zašel. Kolovratil sem okrog in iskal stezo. Najetel sem na drvarje in ti so me končno rešili iz zadrege. Veljiko lažje prideš na sv. Višarje iz Zabnic po takomimovanu romarski poti. Hoda je približno 2 in pol do 3 ure. Pelje iz Zabnic tudi krajša

steza, a je zelo strma in ni torej za vsakega romarja. Najbolj zlozna, pa tudi najdaljša je pot iz Trbiša.

Bilal sem se po 3-urni hoji vrhu. Družba dolinskih hribolazcev in hribolazek v shimmy-čevljih z visokimi petami je stopila predme izza ovinka, ukajoč in prepevajoč in že je izginila v dolino. Dospel sem na vrh me je seveda prva pot peljala v cerkev. Je to preprosta cerkev, kakršne vidiš po vaseh, zidane v obliki križa, lepo tlakovane, imale so lepo barvan strop. V notranjosti so se takrat nahajali zvonoji še vsi okrašeni z zelenjem. Dečki, ki me je od strani opazoval, mi je povedal, da jih postavijo konec meseca v zvonik. Gostišča se niso bila odprta, kupil si pa lahko podobne in spominkov, kolikor si hotel. V svetovni vojni je bilo vse porušeno, cerkev sama kakor gostišča. Sredi meseca septembra 1915. leta je pričelo obstrlejevanje sv. Višarij. Očividci, kateri se je nahajal kot vojak na sv. Višarjih, mi je pripovedoval sledeče: »Dobil smo nalog, da snamemo zvon iz stolpa. Nahajali smo se že v zvoniku in pričeli z delom, kar prizvižga granata in treščil na stopnišče. Naglo smo odšli iz zvonika. Komaj smo se nekoliko oddaljili, že udari druga, nekoliko višje, a tretja je hušnila v zakristijo. Bila je zažigalna granata in pričelo je goreti. Gorelo je z velikim plamenom, kajti krilo je bilo z lesenimi desicami. Priletelo je še par granat, potem smo pa bili zopet v miru. Ko smo pozneje pregledovali po ruševinah, smo našli zvon, ki pa je bil popolnoma raztopljen.« Sedaj je že zopet vse obnovljeno, le tupatam še kaj popravljajo. Kdaj so postavili prvo svetišče, se ne ve zagotovo, a bržkone izhaja že iz l. 1360.

Odšel sem na najvišjo točko sv. Višarij nad cerkvijo (1972) in tu se ti odpre krasen razgled. Oko se ti kar ne more nagledati, ne prešteti vseh teh obsežnih in večnih vrhov. Preti jugu zagledaš romantično dolino Zaljzero, ki je vsajena kot velikanski kotel med strme pečine Meriža (2753) in Višberga (2669), dalje vrhov Nabois (2307), Gamsmutter (2522), a daleč na sinjem ozorju te pozdravljajo silni vrhovi tridentskih Belomitov. Obrneš se proti zahodu in zagledaš najprej vasi Ukve, Naberjet in v daljavi gerske mogote: Veliki Zvonar, Grossvenediger, Hochschneiblick, Ankegal. Preti severu obrnen zvrh Zabnice, Dobraško pogorje z Dobračem, Visoki Osternik, proti vzhodu pa zagledaš ravnino, katere se razprostira od Beljaka do Celovca z Vrbskim jezerom. Proti jugovzhodu se ti zablješ Sava Dolinka, vas Rateč, Pedkoren. Na severni strani so vdelbene v hrib še iz svetovne vojne kaverne, v katerih se je nahajala municija. Blizalo se je polne in ubral sem jo po romarski poti v Zabnice. Pot je v slabem stanju, vsa od vede razrita, le proti koncu je boljše. Precej časa greš mimo Višarskega grabna. Voda, katere teče po grabnu, pride izpod Divjega levca, kjer

leži večni sneg in led. Iz one globel dobivajo vodo tudi na sv. Višarje. Da se nekoliko odpočijem, sklenil sem, da se ustavim par ur v Zabnicah. Zavil sem v prvo gostilno. Pri sosedni mizi je sedelo več domačinov. Polovico njih je govorilo slovenski, polovico nemški. Naenkrat zadoni iz sosednje sobe ubrana slovenska posem. Pe ne, da imajo v Zabnicah tak peški zbor. Vprašal sem gospodično na katero sem naletel pred gostilno, od kod so ti pevci. »Smo iz K.« mi odgovorila, »napravili smo izlet na sv. Višarje. In sedaj se zopet vračamo s korijero proti domu.« Kot nalašč sem si mislil. Morda se me le usmilijo. »Bi bil morda tudi zame kak prestop, seveda če je prostor, drugače jo mahnem nazaj čez sv. Višarje v Rajbel.« »Vprašajte vodnika izleta, gotovo vam ne odreče.« »Hvala gospodična.« in odšel sem v sobo. Prosil sem prav ponižno. Nekam nezaupljivo so me gledali, češ, potep je, bogzna odkod je in kakšne namene ima. Moja prošnja je bila uslišana. Nekam nerodno sem se zbalal v avto in vem, da sem z gozdarci stopil na marsikatero nogo in nožico, predno sem dospel na odkazano mesto. Pa naj mi oprostijo, sofer je prehitro pognalavto, naj se raje nad njim znejejo. Med petjem in vzkljanjem smo zapustili Zabnice. Mahoma smo se znašli v Trbižu, znanem letovišču. Sta pa spodnji Trbiž in Zgornji Trbiž. Zgornji Trbiž je dobil popolnoma novo lice po požaru l. 1866, dočim prijače poslopja v Spodnjem Trbižu, da je kraj jako star. Tu vidiš na hišah razne rimske napise, grbe, gotška okna in vrata. Približno pred 506 leti je prišlo v Trbiž mnogo nemških priselcnikov in ti so izpodrinili domače ljudstvo, od takrat dalje se povsod omenja Trbiž kot nemško mesto. Tudi Turki so mesto in okolico večkrat napadli, oropali in požgali.

Vozili smo se dalje mimo Zilice, sozi Mali Tolmin in dospeli do Mrzle vode, odkoder sem bil jutraj odšel na vrh Višarij. Med salo in smehom je kaj hitro minila pot, seveda ni bilo brez postaj in pozno v noč smo srečno privozili v K. Ni bilo dovolj vožnje, še so me »vozili« veseli kci in niso me izpustili, dokler jim nismen obljubil, da se vrnem. Do takrat pa : »Nasvidenjenja«

Državni patent za šoferje.

Šola za avtomobile, motorna kola in motorne čolne. 73. tečaj začne 14. t. m. Patent za jamčev. Cena za tečaj L. 100.—, za tuje s hrano in stanovanjem L. 250.—. Potrebne dokumente preskrbi šola. Uči se v slovenskem, italijanskem, nemškem in ogrskem jeziku. Prijavit se v društvenih avtomobilnih solah.

KRALJ, Opčin.

Očiščite največjo zalogo koles:

Stucchi - Legnano - Wolsit - Rapid.

Ciklomoterji: Mafalda D. K. W. Mafalda Standard.

Motocikli: B. S. A.

MEHANIČNA BELAVNICA ZA POPRAVILA.

SPECIALITETA KOLES ZA ŽENSKO IN OTROKE.

TVRDKA

A. LANTSCHNER

Trst, Via Roma 28 vogal Via Geppa

Telefon 198 (zraven glavne pošte)

W. J. KRIŽANOVSKA:

NEMEZ A

ROMAN

se prodaja

v TRSTU: v Tiskarni »Edinost«, Via S. Francesco 20 (tudi trdo vezan) in v Knigarni-papirnici Stoka, Via Milano 37. V GORICI: v Narodni knjigarni, Via Carducci 7, v Knjigarni kat. tisk. društva, Via Carducci 2. V IDRIZI: pri Franu Ciniburku. V SOLKANU: pri Mariji Gomišček. V POSTOJNI: pri Antonu Milaycu.

Cena 6.— lir

Po pošti L. 7-50

Prodajalci dobijo običajni popust.

NESREČA

(Zgodba iz rudnika).

V temnem in umazanem predelu rova so bili nameščeni trije mladi rudarji. Kakor je bil ves rudnik le kup sem in tja bežečih rogov, križajočih se neprestano in vzpenjajočih se za zlato rudo navzgor ali navzdol, in kakor je vsak teh rogov vedno in neprestano obljuden od ljudi, ki beže za hitečimi vozički navzdol ali se pote in trudijo kot živina, ko jih porinejo navzgor, tako je bilo samotno in prazno v onem predelu, kjer so delali tisti trije mladi ljudje. Ko jih je opoldne ali rano v jutro dovela vzpenjača na njih polje, so odšli za svojim poslom mimo onih obljudenih podzemskih celin daleč v zadnji konec svojega osamljenega rova in ostali tam do opoldne ali do večera. Nadelavali so nov predor v nov kamen. Rili so kot krti za novim blagom, zato se je njih pot lomila na desno in levo, kakor je pač bilo treba iskati in razbivati nerabni kamen.

Hudo je delati v tugi, ob samem revnem žaru karbid, svetiljke, hudo je delati v trdem kamnu globoko pod zemljo v razritem krtišču votlih lukenj. Najhuje je delati v taistem prostoru, pa daleč proč od ljudi, sam sredi gluhega kamenja, kjer odmevajo le udarci vrtilnih strojev in regljanje železnih koles odvažajočih vozičkov.

Njim trem, mladim in veselim ni bilo nič huje kot drugim. Da so sami skoro niso vedeli, da so daleč jih ni brigalo. Delo so si sladili z govorjenjem in pripovedovanjem doživljenjskih resničnih in izmišljenih, slanih šal, ki jih je bilo polno vse ozračje rudnika kot prahu. Veseli so bili, da jih ni nihče nadlegoval v njih poslu. Vsak dan enkrat jih je obiskal paznik, resen mož, pregledal kamen in delo, pa zopet odšel. Nič jih ni priganjal, ker delo je bilo težko in umazano, poleg tega pa se zrak vedno natlačen prahu in smodnikovega dima, ki se ni imel nikamur razklati. Zato se jim ni mudilo in so radi poležali po deskah. Parkrat so tudi končali predčasno in odšli po rovih do kraja, kjer jih je vzdigovala vzpenjača iz podzemlja. Če je slučajno prilika nanesla, da so se zamogli dvigniti na dan preje od drugih, so izkoristili to priliko in odšli, ker znali so, da jih pač nihče ne bo pogrešal.

Vzpenjača je železna priprava in ozka, da stojita komaj dva moža drug ob drugem. Obešena je na vrvi, ki drži visoko nad rovom po železnem kolesu in se prevrže nato v strojnico, kjer je navita na ogromno kolo. Vrv je železna in vzpenjača tudi. Oboje drži ob navpičnih kolih navzdol ali navzgor s silno brzino. S temi vzpenjačami vozijo iz rudnika rudo in vanj potrebni material, z njimi dvigajo in spuščajo tudi v rudniku uslužbeno delavstvo. Narejena je v dve nadstropji, 6 mož zgoraj, 6 spodaj. 12 življenj hkrati je prepusten železni stroj in strojniki roki. Pri dvigavanju ali padanju te vzpenjače se je dogodila že mnoga nesreča. Vozil se je z njo nekoč mlad človek. Pa je bil radoveden, kako se vidi v globino in je pomolil glavo čez rob. Prav na spodnjem polju so kmalu nato pogrebli v lesen zaboj krvave možgane razlite po tleh, in obrazne kosti, vse zdrobljene, zgoraj pa so potegnili iz vzpenjače brezglavo telo, ki je na vratu še vedno bruhalo kri. Mimo bežeč povprečen tram je odstrigel mlado glavo od telesa kot s škarnjami. Pozneje nekoč so spuščali v rove les. Dolge, stiroglate trame so postavljali navpik in jih prevzeli z verigo. Pa se je ta veriga odpele in eden izmed tramov je omahnil in se z gornjim koncem naslonil na zid in drsal po njem. Spodaj je stal rudar in čakal nove dobave lesa, da ga naloži in odpelje. Slišal je drgnjenje nagnjenega trama, pa si ni nič hudega mislil. Stal je tam s cigareto v ustih in čakal. Ko je tramu ob rovi spodaj zmanjkalo opore, je omahnil v praznino in treščil stoječega rudarja po glavi. Nič več ni mož zvinil, niti zakričal ni. Kakor je bil dolg, se je zvrnil na tla in glava mu je postala ogromna kot škaf. Zatem so ga naložili na vzpenjačo in potegnili na dan. Po mestu se je pomikal žalosten prevoz.

In še več takih se je zgodilo. Rudarji so vedeli in so se varovali. Tudi oni trije so vedeli in so se tudi varovali.

Ko so nekega popoldneva dokončali svoje delo, so se kot navadno odpravili do postajališča in računali tudi na to, da bodo morda odšli iz rogov pred drugimi. Da bi imeli izgovor, so vzeli s seboj železen drog, ki naj bi jih opravičil. Niso stali dolgo tam, ko se ustavi železna kajuta prav na njih polju. Vstopili so takoj vanjo, postavili železen drog ob sebi pokonci in čakali. Mesto navzgor se je spustila vzpenjača še globlje v zemljo. Na prihodnjem polju so zvonili sami in vzpenjača se je dvignila. Strojnik v strojnici ni vedel, da je naložil živo blago in je zato vozil z večjo brzino kot navadno, da ni bilo nič več razločiti v globino bežečih povprečnih stebrov. Oni trije stoji tam in se menijo, da je strojniki neumen, ko tako vozi in da se da tudi iz globokega podzemlja uteči, če so ljudje zato, ko se naenkrat kajuta s silnim ropotom nagne, razbije nekaj tramov, nato škripa in se stresa, drsa po vseh štirih stenah navpične luknje in se

še vedno dviga v groznem cviljenju drsajočih se žlez in škripanjem lomečih se lesov. Vmes je bilo čuti le silovit krik vseh treh ljudi, ki so stali na začetku še vila in obslonela med polomljenam. Potem se je vzpenjača ustanimi stebri. Ne glasu ni bilo več čuti ne ropota. Vse sam tih mir v zamašeni globotini.

Strojnik je takoj vedel, da se je nekaj dogodilo. Za to postavljeni signali so mu pokazali globino nesreče. V steni pred njim je začela tuliti sirena. Zvonar ob stebrišču je takoj oddal potrebne signale v globino in telefoniral v ravnateljsvo, odkoder so se nemudoma podali na kraj nesreče. Okoliške ženske so zvedele in raznesle novico na cesto, kjer se je večala iz ulice v ulico. Jašek so zastražili, da so branili radovednim vstop. V družinah, katerih očetje ali bratje so bili tistega popoldneva v službi v onem jasku, sta zavladala strah in skub, zakaj nihče ni še vedel, kaj se je dogodilo in kdo je nesrečni. Otroci so tekli z domov in tulili. Ženskam je bilo slabo in so padale v nezavest, zakaj možno je bilo, da je prišlo ob življenje 12 mož in nekateri so to po mestu že trdili kot tresnico. Zato je bil strah podeseterjen.

V jasku so se takoj podali na delo. Tik ob vertikalnem stebrišču, po katerem je tekla vzpenjača gor in dol, je napravljena še križajoča se lestvena pot, ki služi navadno za pregledovanje. Rudarji so ušli luči in se spustili drug za drugim po klinih v temo. Zadnji je nesel s seboj telefonsko pripravo. Zgoraj so napeto čakali prvih poročil. Stali so tam molče in strmeli v temo luknje, kjer so se vedno globlje in dalje izgubljale lučke. Pred stavbo je bilo čuti obupne klice in jok otrok in žena in pa tolažilne besede straže in dosli rudarjev.

Tedaj so iz dna naznanili prvo vest. Popisali so položaj. Še ko je telefonist govoril o polomljenih stebrih je vmes zaklical v aparat: «Eden mrtev. Ne poznamo ga. Ves je razbit.» Uradniki so se zganili in spogledali, v prostoru je zavladal težak molk. Ljudem niso sporočili.

Telefonist je čez čas zopet javil: «Skušajo vstopiti v vzpenjačo in pregledati, pa ne morejo. Lesovje je polomljeno, tudi lestev ni v globino. Stojimo nad prepadom, ki ne vemo kako je globok, na poslednji deski».

Tedaj je zabrnal zvenec pri telefonu iz poslednjega polja, iz najglobokejšega dna. Ustrašili so tega glasu, ravnatelj je nervozno pristopil in si nadel slušalo. Ko je sprejemal poročilo, je rdel v obraz. Potem je odločil in zamolklo povedal, da je tja doli padlo človeško telo, ki ga tudi ni mogoče spoznati, ker se je pri silovitem padcu v globino povsem razbilo in mu manjka glava. Nato je odgovoril, naj zaprejo drugim delavcem dohode na kraj nesreče in naj jih pošljejo k odhodu k drugemu dvigalu.

Preiskovalci pri vzpenjači so javili, da ne morejo brez priprav vanjo in so prosili pomoči. Takoj so jim jo poslali. Čez čas so naznanili, da so dobili preostalo polovico že preje najdenega telesa. «Bila je stisnjena ob tram od spodaj in je v kotu obvisela. Zdalj poznamo človeka», je naznanjal poročevalec iz teme. Zgoraj so napisali prvo ime. Paznik se je takoj spomnil na one tri delavce in v strahu omenil svojo sumnjo. Ostali so mu potrdili.

Pozno v noč šele se je posrečilo premakniti vzpenjačo v njeno prejšnjo lego, seveda nepravilno, a vsaj pokončno. Tedaj se je pred njimi, ki so reševali, dvignil človek iz teme ozkega prostora. Debelo, blazno je zrl v luči in ljudi, jezik je molel iz ust in naglo sopel. Bil ni ne ranjen ne raztrgan. Ko je stal tako nekaj časa, je znova omahnil prav pred noge delavcem. Spoznali so ga in mu pomagali. Pa ni imel nič več sile v sebi. Čez dolgo je šepetaje poprosil vode ki so mu jo dali. Ko se je napil, je zajokal. Spravili so ga iz predora, pa mu ni nič pomagalo. Bil je zabuhel v obraz in siv v lase. Neprestano je samo jokal in tarnal.

Potem so se vrnili tudi oni, ki so šli na pomoč, in poročali, kako je stvar. Ravnatelj je ukrenil, kar je bilo za prvo silo potrebno. Delavci so ostali tam vso noč in popravljali.

Iz poslednjega polja so dvignili zaboj mesa in kosti s krvavimi cunjami. Glave niso našli ne tedaj in nikdar pozneje. Onega, ki je ostal živ, so prepeljali v bolnico, kjer je čez dolgo potem okrevail in je bil ves star v obraz. Oba mrtva pa so položili v uradniški sobi na tla za zdravniški pregled in potem ravno tam zopet na pare.

Tisti večer je bilo tam ljudi do pozne ure vse polno. Ko so doznali vse podrobnosti in so uradniki odšli, se je tudi ljudstvo začelo polagoma razhajati.

Poslednja je osala tam stara žena. Nič solz ji ni bilo v očeh in nič ni tarnala. Ko je bila le še ona na mestu, se je sesedla v skrit in temen kot in naslonila glavo na kolena. Zjutraj so jo dobili tam mrtvo. Bila je mati onega iz dna.

P. K.

PORABITE PRILIKO!

Vsled revalutacije lire in konca sezije

LIKVIDIRA S. A. Lorenzo Galtruccio

vse blago, ki se nahaja v zalogi

po razprodajnih cenah

po L 2.50

4.—

5.—

6.—

7.—

8.—

9.—

10.—

12.—

SVILENINE

VOLNENINE

BOMBAŽEVINE i. t. d. 14.—

EDINA PRILIKA

18.—

Oglejte si danes naša okna in prepričali se boste o resnih in preglednih popustih.

Tvrdka ustanovljena l. 1870.

Stalne cene, moderne tkanine, moderne barve, 1. vrsta.

TRST, Piazza Goldoni 1

MILAN

TURIN

NOVARA

Naročajte „Edinost“

TRŽAŠKA KMET. DRUŽBA V TRSTU

ul. Torrebianca 19 in ul. Raffineria ima v zalogi:

šveplo najboljše vrste, znamke "Trezzas" in šveplo s 8% modre gline.

Škropilnice "Vermeer" in "Volpa", nahrbtni šveplalniki, ter posamezne dele za škropilnice.

Transportne vrče za mleko, ter navadne ročne, posameznike, metalne itd.

Kmetijsko orodje: nove angleške pluge, čistilnice za žito, gnojnične sesalke, ter razno ročno in vrtno orodje.

Stroje, katerih nimamo v zalogi, lahko naročimo od najboljših tovarn po želji stranke.

Kose znamke "Merkur" od 55 do 70 cm; klapala, kosilca, vile za seno in grablje.

ČEBELARSKA POTREBŠČINE

Tržnišče za med iz najboljših nemških tovarn, znamke "Graz" na 3 in 4 satnike, zaklopne, korice za odganjanje satnikov, lesene sipalnice, čebelarke maske in pipe, kadičnice in samokadičnice, vilice in nože za med, vse kovinske dele za A. - Z. panje, satnice iz naravnega voska, ter vse drugo potrebno čebelarstvu orodje. Na zahtavo pošiljamo ce. št.

TRŽ. KMET. DRUŽBA V TRSTU ul. Torrebianca 19 in Raffineria 7. THOMASOVA ZLINDRA

Tržaška kmetijska družba javlja, da je sprejela vsa do 8. julija dospelja naročila za Thomasovo žlindro po pogojih navedenih v svoji okrožnici (ponužbi) od 1. julija t. l. Obenem javlja, da je podaljšala rok za nadaljnja naročila, do preklica, z nekaterimi spremembami zadnje okrožnice. Vak, kdor se želi naročiti, naj zahteva novo ponudbo.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU ul. Torrebianca 19, Tel. 44-39

Odhodi vlakov

TRST — TRZIC

5.50 (o), 6.30 (b), 6.45 (b), 7.40 (ob), 8.35 (ob), 10.50 (b), 12.30 (ob), 15.05 (b), 15.15 (b), 15.25 (ob), 17.— (b), 17.15 (b), 18.10 (b), 18.20 (o), 19.05 (o), 20.10 (b), 23.30 (ob).

TRZIC — TRST

4.37 (ob), 6.53 (o), 8.12 (b), 9.13 (b), 9.25 (b), 10.10 (ob), 10.45 (b), 11.08 (ob), 11.56 (b), 13.56 (b), 13.37 (b), 14.10 (ob), 16.28 (ob), 16.53 (ob), 17.36 (b), 17.50 (o), 19.40 (b), 22.12 (ob), 22.52 (ob), 23.46 (b).

*) do Nabrezine.

TRST — BENETKE

5.15 (b), 6.30 (b), 8.25 (b), 8.35 (ob), 10.50 (b), 15.05 (b), 15.25 (ob), 17.— (b), 18.10 (b), 18.20 (o), 20.10 (b), 23.30 (ob).

BENETKE — TRST

0.40 (ob), 5.10 (ob), 6.18 (b), 8.10 (b), 9.07 (b), 9.20 (ob), 10.57 (b), 12.08 (ob), 14.48 (b), 16.42 (b), 18.35 (ob), 20.55 (b).

TRST — GORICA — VIDEM

a) iz Trsta: 5.15 (ob), 5.50 (o), 6.45 (b), 7.40 (ob), 12.30 (ob), 15.15 (b), 17.15 (b), 19.05 (o).

b) iz Gorice: 7.16 (ob), 5.54 (o), 8.10 (b), 9.34 (ob), 14.25 (ob), 16.43 (b), 18.58 (b), 20.59 (o).

VIDEM — GORICA — TRST

a) iz Vidma: 5.05 (o), 6.45 (b), 9.20 (ob), 12.15 (b), 14.55 (ob), 17.35 (o), 18.15 (b), 20.21 (ob).

b) iz Gorice: 6.— (o), 7.27 (b), 10.20 (ob), 13.09 (b), 15.58 (ob), 19.05 (o), 19.— (b), 21.23 (ob).

TRST — GORICA — PODBRDO

a) iz Trsta: 6.10 (b), 6.50 (o), 11.50 (ob), 17.55 (b), 18.35 (o).

b) iz Gorice: 8 (b), 8.56 (o), 13.59 (ob), 17 (o), 19.46 (b).

PODBRDO — GORICA — TRST

a) iz Podbrda: 5.45 (o), 8.22 (b), 11.35 (ob), 16.55 (o), 19.27 (b).

b) iz Gorice: 5.— (o), 9.51 (b), 13.19 (ob), 18.48 (o), 21.52 (b).

TRST — POSTOJNA

1.— (b), 5.— (o), 7.30 (b), 9.05 (o), do Nabrezine, od tu zveza do St. Petra na Krasu in Reke ob 10.08 (b), 12.— (ob), 14.45 (b), 15.50 (ob), 18.35 (ob), do St. Petra na Krasu in Reke, 19.30 (b), 20.20 (b*), 20.45 (b).

*) Od 1. aprila do 30. septembra 1927 samo za potnike I. in II. razreda.

**) Spalni vozovi.

POSTOJNA — TRST

2 (b), 4.55 (o), 6.34 (b*), 7.35 (b), 8.20 (b), 9.30 (ob), 11.20 (b), 14.20 (b), 16.25 (o), 17.37 (b, samo od St. Petra) 18.15 (ob), 19.40 (b), 20.25 (o) samo do St. Petra, od tu zveza z vlakom iz Reke ob 21.15 (ob).

*) Spalni vozovi.

REKA — ST. PETER

5.20 (o), 9.30 (b), 11.55 (m), 15.30 (b), 19.05 (ob).

ST. PETER — REKA

5.25 (m), 8.25 (ob), vozi samo od 1. aprila do 30. septembra 1927, 9.38 (o), 11.47 (b), 15.53 (ob), 21.40 (ob).

TRST — BUJE — POREČ

5.— (ob), 9.45 (m), samo do Bui, 13.55 (m), 18.25 (m), samo do Bui).

POREČ — BUJE — TRST

5.— (m), 14.10 (m), 16.25 (m), samo do Bui).

GORICA — AJDOVŠČINA

7.55 (m), 13.30 (ob), 19.35 (m).

AJDVOŠČINA — GORICA

4.10 (m), 11.15 (m), 17.05 (ob).

ČEDAD — KOBARID

7.55 (m), 13.13 (m), 18.42 (m).

KOBARID — ČEDAD

5.50 (m), 11.— (m), 16.45 (m).

TRST — HERPELJE — PULA

5.25 (o), 8.40 (b*), 12.25 (m, do Herpelja, tu ob 13.58 zveza z brzovlakom), 13 (b), 15.40 (b*), 19.15 (ob).

PULA — HERPELJE — TRST

4.50 (o), 8 (o, samo do Cerovec), 9.25 (b*), 11.58 (b), 15.25 (b), 16.14 (o).

*) Vozijo samo od 1. julija do 30. septembra.

Zastopstvo in zaloga

muholovcev, **Aeraxon**
G. Fabricci & figlio

Trst, Via Tiziano Vecelli St. 1

Tržaška posojilnica in hranilnica

registr. zadruga z omeji. poroštvom uraduje v svoji lastni hiši ulica Torre bianca 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

veže in stalne vloge po dogovoru. Sprejema „Dinarje“ na tek. račun in jih obrestuje po dogovoru.

Davek od vlog plačuje zavod sam. Daje posojila na knjižice, menice, zastave in osebne kredite.

Obrestna mera po dogovoru. — Na razpolago varnostne celice (safe) Uradne ure za stranke od 8.30 do 13 in od 16 do 18.

Ob nedeljah je urad zaprt. Štev. telef. 25-67.

Najstarejši slov. denarni zavod

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA V TRSTU

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom

Via Milano 20, pritličje (vogel XXX oktobra) - Tel. 16-04

Obrestuje hranilne vloge po 5%

Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.

Davek na obresti plačuje zavod sam.

Izvršuje nakazila pod ugodnimi pogoji za Jugoslavijo in ostale inozemske trge.

Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v DINARJIH ter jih obrestuje najugodnejše. — Daje posojila na menično porošstvo in zastavo vrednostnih papirjev ali dragocenosti. Eskomptira trgovske efekte.

Uradne ure od 9-12, dep. in od 2-4 pop.

FERRO CHINA PIGATTI

Okrepčevalno sredstvo, predpisano od zdravniških avtoritet proti MALOKRVNOSTI, BLEDECI in za OKREVANJE

LEKARNA ZANETTI - TRST - Via Mazzini

Lekarna Castellonovich

Trst, Via Giuliani 42

(Sv. Jakob) (760)

Pred zdravljenjem

GLYKOL

Po zdravljenju

ZAVOD DOTT. BONCINA-FINETTI, Trst, Via F. Filzi 23, Tel. 48-93 int.

„ŠJATIKA“ (Trganja v kolku)

Ozdravljenje zajamčeno v treh dneh

Trganja v laktih, ledjih in bokih. 771 Konsultacije: 10-12 in 15-17

Succ. ANTONIO CICLITIRA LESNA TRGOVINA

UVOZ IN IZVOZ

SKLADIŠČE LESA POD ŠKEDNJEM — TRST

E. PECENCO

TRST, Via Mada vecchia 3

(za magistratom)

Stroji za šivanje, vezenje in pletenje, za dom in vsako obrtnijo. Potrebščine napeljav z motor. Popravila. Brezplačno posk. v vemoja

DAJAJTE PREDNOST

holandskemu kakao

DE JONG'S

radi njegove pristnosti in izborne kakovosti.

ŠIRITE
„Naš glas“
Mesečno družinsko revijo!
Naročnina za celo leto 16 L
Naslov:
Trieste, Casella postale 348

TRGOVINA
LUIGI GREGORICH
Trst — Via Ginnastica 15

Zobozdravnik
Dr. SARDOČ D.
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani št. 16, III. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7

Staro zlato, srebro, platin, odpadke dragocenih kovin v vsaki obliki in meri, denar izven prometa itd. se kupujejo po najvišjih cenah. Zaloga zobozdravniških potrebščin.

Prodaja dragocenih kovin za zobozdravnike.
Trst, Via G. Galatti št. 11.

N. BORSATTI & FIGLIO
V TRSTU
M ima lastno delavnico nad 40 let. Najboljše jamstvo, poštena cena. Velika izbora ur, zlatenice. Kupuje in prodaja zlato in srebro. Govori se slovensko.

Pazite na ime
N. BORSATTI & Figlio
CORSO VITT. EM. III N. 47
blizu lekarne Rovis (Piazza C. Goldoni).

IVAN KACIN - GORICA
Piazza Tomaseo 29

Tovarna orgel, harmonijev, glasovirjev
Uglašuje in popravlja vse omenjene instrumente
Zabijavajo proračune! (712) Plačevanje na črte
CENIK BREZPLAČNO.

Prodajalno z usnjem in čevljarstvom potrebnim

P. Rehar
Trst, Via Scalinata 3

Darovi za birmo.
Velika izbora dobite v zlatarni
POVH ALBERT
Via Mazzini 46 — Trst

Izšel je roman
NEMEZA
Cena L 6.—, po pošti L 7-50

KURJA OČESA
z mazilom se odpravijo takoj
FARMACIA SPONZA
Trst - Via Tor S. Piero 10
Pazite na ponaredbe
Dobiha se v vseh lekarnah

NA OBROKE.

Izgotovljene obleke in po meri, dežni plašči, tkanina, svilena, obušala, vsakovrstno perilo itd. - Najboljše blago in najnižje cene. Veliki popusti na vseh cenah. (789)

Via Roma št. 3, tretje nadstropje
STARODAVNA TOVARNA TRST
NIG, UTEZ IN MER

GIUSEPPE FLORENC & Co.

z zalogo in delavnico za poprave
Trst, Via Giuseppe Vidali 9, Tel. 13-64

naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da so se dopustile vse tehnice za trgovske potrebe sistema „Florenz“ k mirosodni poskušnji glasom metričnega pravilnika, ki je stopil v veljavo 1. januarja 1924. tudi v novih pokrajinah.

Popravila se izvršujejo točno in po zmernih cenah

791

JAJCA ZA VALJENJE
pristnih, importiranih, velikih, rumenih angleških

KOKOŠI ORPINGTON
prodaja po L 3-50 komad

F. INOCENTE - Postojna 224

Kokoši so kupljene na razstavi v Londonu in stane vsaka L 230.—. (763)

Posiljajo se tudi po poštnem povzetju.

SBIANCAMANO

odpravi maščobo in očisti brez gorke vode

Neobhodno potrebno za jedilnice, kopalnice in kuhinje, kjer mora vse blesteti od loncev do jedilne priprave, od potrebščin do banj, od kuhinjske posode do stenskih plošč.

Fabbricato dalla S. A. It. Prodotti LION NOIR - Milano - Via Londonio, 8

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000.—
Telefon 5-18, 22-98

PODRUŽNICA V TRSTU
CENTRALA V LJUBLJANI

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000.—
Telefon 5-18, 22-98

Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4½%, na tekočih računih po 5%, vezane vloge po dogovoru. - Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice:
GORICA, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad.

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo
Blagajna je odprta od 9½-12½ in od 14½-16

Podružnice:
Novo mesto, Prevalje, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Spil. - Sezonska ekspozitura: Rogaska Slatina.